

UDSATTE UNGE

Vidensgrundlag

National vidensopsamling som baggrund for publikationen

Strategiske opmærksomhedspunkter

Inspiration til den strategiske udvikling af ungeindsatsen

Anbefalinger til indsatsen

Inspiration til den operationelle udvikling af ungeindsatsen

Målgrupper og indsatser

Løsningsforslag til en differentieret indsats

Casestudier

Unge og fagspecialister fortæller deres historie

FORANDRING

KOMPETENCE

UDVIKLING

VIDEN

PRAKSISVIDEN

FREM TID

FORANDRING

FORANDRING

PRAKSISVIDEN

UDVIKLING

FORANDRING

FORSKNING

Udgiver:	Marselisborg Udvikling, Competence & Viden
Udarbejdet af:	Marselisborg Udvikling, Competence & Viden, Antropolog Mia Saskia Olesen, Antropolog Jakob Paaske Jensen
Redaktion:	Direktør Søren Dinesen, Marselisborg Journalist og indehaver, Marianne With Binderslev, West end Story
Skribenter:	Marianne With Binderslev, Maria Gavilan og Jannie Schjødt Kold
Grafisk kommunikation & design:	Marselisborg Media/Grafisk designer Henriette Dissing
Forlag:	Marselisborg Media 1. udgave – 1. oplag 2012
Billedmateriale:	Jeppe Carlsen

Marselisborg – Center for Udvikling, Competence & Viden

Marselisborg er en privat viden og konsulentvirksomhed, der siden 2001 har arbejdet på at udvikle rammerne for indsatsen i den offentlige sektor.

Marselisborg er specialiseret i at udføre forandrings- og udviklingsopgaver for staten, kommunerne og hos private virksomheder.

Marselisborg er det førende praksisvidencenter inden for beskæftigelsesområdet, og udvikler beskæftigelsesindsatsen på et strategisk, operationelt og driftsmæssigt niveau i samarbejde med Arbejdsmarkedsstyrelsen, beskæftigelsesregionerne, jobcentre og deres samarbejdspartnere. Sideløbende løser vi udviklingsopgaver på børne-ungeområdet, det sociale område, sundhedsområdet og ældreområdet. Derved sikrer vi, at vores anbefalinger og modeller kan implementeres i en tværgående og tværfaglig kontekst.

Marselisborgs løsninger bygger på erfaring og viden, der er udviklet og afprøvet i tæt samarbejde med vores kunder. Samtidig udvikler vi nye metoder i Marselisborgs egne udviklingslaboratorier, hvor vi omsætter viden til implementerbare produkter.

Besøg os på www.marselisborg.org

For mere information, kontakt:

Søren Dinesen

Direktør

Telefon: 2022 3791

E-mail: sd@marselisborg.org

INDHOLD

VIDENSGRUNDLAG 06-09

Ungekataloget er udarbejdet på baggrund af det til dato største vidensgrundlag på området.

STRATEGISKE OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER 11-21

Vi oplister fem opmærksomhedspunkter, der kan inspirere den strategiske og politiske udvikling af den fremtidige ungeindsats.

ANBEFALINGER TIL INDSATSEN 23-29

Vi kortlægger ni centrale anbefalinger til udmøntningen af ungeindsatsen i kommunerne og jobcentrene.

MÅLGRUPPER OG INDSATSER 31-49

Hvad kendetegner ungegruppen, og hvilken indsats skal vi iværksætte?

Vi kortlægger ni arketyper blandt den samlede gruppe af unge ledige, og vi opstiller løsningsforslag til en differentieret indsats til hver enkelt arketype.

CASESTUDIER 51-69

Hvem er virkelighedens unge, og hvad sker der i deres forløb?

Vi fortæller seks unges historie og beskriver deres forløb mod uddannelse og beskæftigelse.

Dernæst fortæller tre fagspecialister om deres indsats for, og samarbejde med, unge der har brug for ekstra motivation til at blive selvforsørgende.

+

FORORD

I Danmark oplever vi, som resten af Europa, en markant stigende ledighed blandt unge. Der er nu mere end 80.000 unge, som hverken er i job eller uddannelse og ikke har været det i mere end 6 måneder, og som generelt har svært ved at finde fodfæste i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet (Arbejdernes Erhvervsråd 2012).

En stor del af ungegruppen risikerer at blive socialt udsatte og ende på permanent forsørgelse.

I de senere år, er der sket en markant stigning i tilkendelsen af førtidspension blandt de unge.

Her er det i udpræget grad psykiske problemer, der er årsagen til, at de unge ender med en permanent offentlig forsørgelse (tal fra ankestyrelsen www.ast.dk – udviklingen i tilkendelse af førtidspension 2007-2011).

Det er bl.a. på baggrund af ovenstående, at der i 2012 udmeldes en række reformer på beskæftigelsesområdet, herunder reform af kontanthjælp og førtidspension. Reformerne skal sikre, at langt færre unge parkeres på varig forsørgelse, men i stedet gennemgår et udviklings- og rehabiliteringsforløb, der gør dem i stand til at starte og gennemføre en uddannelse eller fastholde et arbejde.

Kommuner og jobcentre står dermed overfor en væsentlig opgave, som kræver justeringer af strategi, planlægning og indsats for udsatte unge, der ikke umiddelbart er motiveret for uddannelse og beskæftigelse.

Imidlertid findes der i kommuner, jobcentre, i udviklingsprojekter, hos private og foreninger gode erfaringer med at gennemføre udviklingsforløb der udvikler den udsatte unges faglige, sociale og personlige kompetencer og skaber en progression mod uddannelse og beskæftigelse. Flere af disse erfaringer er endvidere blevet beskrevet i en række forskellige rapporter, evalueringer, analyser, metodebeskrivelser, artikler m.m.

Kort sagt: Best Practice på ungeområdet eksisterer.

I dette katalog samler vi erfaringerne og fremstiller viden og anbefalinger til ungeindsatsen på et politisk, strategisk og driftsmæssigt niveau.

Katalogets formål er derfor at:

- Fungere som redskab i planlægningen af den fremtidige nationale ungeindsats
- Blive anvendt i kommunerne og jobcentrenes konkrete udmøntning af lovgivningen og den politiske dagsorden, herunder udmøntning af de kommende reformer på beskæftigelsesområdet i 2012
- Sætte ord og billeder på hvilke karakteristika, udfordringer og muligheder, der gemmer sig blandt gruppen af ledige unge

Kataloget henvender sig til nationale politikere og beslutningstagere, til kommunale politikere og embedsmænd samt til ledere og praktikere i kommuner og jobcentre, hos anden aktører, i Ungdommens Uddannelsesvejledning m.fl.

Vi håber, kataloget vil inspirere til en sammenhængende og målrettet national og lokal indsats til en af de vigtigste udfordringer, vi står overfor de kommende år. Nemlig at hjælpe udsatte unge til et bedre liv med uddannelse og beskæftigelse.

God læselyst!

Søren Dinesen
Direktør, Marselisborg
– Center for Udvikling, Competence & Viden

VIDENSGRUNDLAG

Ungekataloget er udarbejdet på baggrund af det til dato største vidensgrundlag på området.

FORSKNING

VIDENSOPSAMLING PÅ UNGEOMRÅDET

Omfattende opsamling og reviews af 50 forskningsprojekter, undersøgelser, rapporter, publikationer mv. om gruppen af unge ledige under 30 år¹.

Publikationerne spænder fra nationale studier med et stort datagrundlag til mindre studier, der detaljeret analyserer og beskriver et mindre antal unges barrierer for uddannelse og beskæftigelse.

LABORATORIER

VIDENSOPSAMLING I UDVIKLINGS-LABORATORIER

Metodeudvikling af ungeindsatsen i Marselisborgs interne og eksterne Udviklingslaboratorier. I samarbejde med Arbejdsmarkedsstyrelsen, Beskæftigelsesregionerne og udvalgte jobcentre har vi konkret afprøvet, hvilke tilgange, metoder og redskaber, der virker for at rykke ledige unge i uddannelse og beskæftigelse.

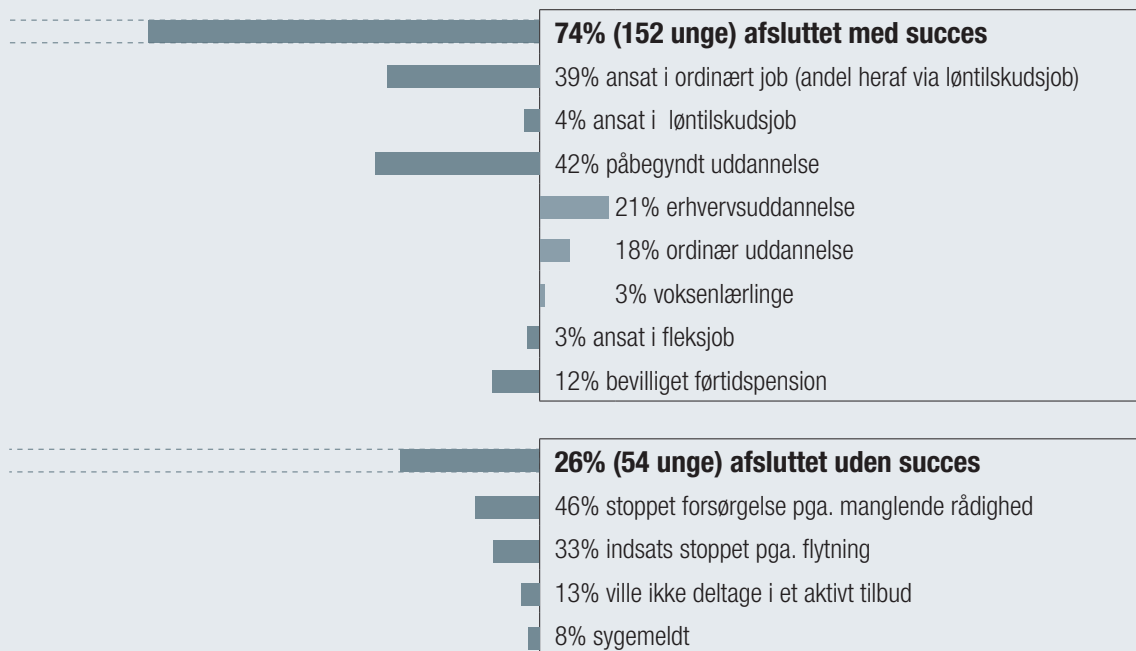
UDVIKLING

METODEUDVIKLINGSFORLØB I JOBCENTRENE

Marselisborg har i en række forskellige jobcentre gennemført metodeudviklingsforløb. I disse forløb har vi kortlagt ungegruppen, udviklet nye aktiviteter og indsatser, og dernæst implementeret nye metoder, arbejdsgange, tilbud og kompetencer.

1. Eksisterende viden om ledige unge under 30 år (2011). Udarbejdet af Marselisborg for Beskæftigelsesregionerne Hovedstaden & Sjælland, Nordjylland, Midtjylland og Syddanmark

Ved evaluering af vores udviklingslaboratorier i 2011 fordelte resultaterne sig således (206 visiterede match 2-3 sager):

Marselisborg gennemfører udviklingslaboratorier, hvor vi arbejder med at rykke unge mod uddannelse og beskæftigelse. Her arbejder vi i praksis med de anvisninger der fremstilles i denne publikation.

VIDENSGRUNDLAG

Ud fra det store vidensgrundlag kan der udledes en lang række vinkler, emner, delemler og anbefalinger, som alle vil være relevante i tilrettelæggelsen af ungeindsatsen.

Samlet set er det vores vurdering, at ungeindsatsen med fordel kan udvikles ved at sætte fokus på følgende fem problemstillinger:

- Differentieret indsats
- Forskellige veje til uddannelse
- Fælles koordineret indsats
- Fastholdelse og efterværn
- Inddragelse af frivillige

Problemstillingerne er centrale og gennemgående, og indrammer derved en lang række mere konkrete problemstillinger, udfordringer og behov.

Derfor er det en rimelig antagelse, at ungeindsatsen ofte vil være velfungerende, hvis:

- Der findes forskellige tilbud og projekter, der matcher ungegruppens forskelligartede sammensætning og karakteristika
- At der anvendes forskellige tilgange og redskaber til at motivere den unge i retning af uddannelse og beskæftigelse
- At ungeindsatsen i et vist omfang er fælles koordineret i jobcentret, i kommunen og med de mange parter og organisationer, der kan være repræsenteret i en ungesag
- At der er fokus på opfølgning, fastholdelse og efterværn, når den unge er udplaceret i en aktivitet, er startet på en uddannelse eller på et arbejde
- At indsatsen inddrager frivillige kræfter blandt foreninger og privatpersoner

Problemstillingerne behandles på forskellige niveauer:

For det første giver vi bud på, hvordan man strategisk kan arbejde med differentieret indsats, fælles koordinering, fastholdelse, frivillighed m.m. For det andet giver vi konkrete anbefalinger til, hvordan man i praksis overfor de forskellige ungegrupper kan justere og udvikle indsatsen. Endelig vil flere af problemstillingerne for det tredje blive eksemplificeret og virkeliggjorte i katalogets casestudier.

STRATEGISKE OPMÆRKSOM- HEDSPUNKTER

Ungeindsatsen har i de sidste 3-4 år været højt prioriteret i statsligt og kommunalt regi, ligesom ungemålgruppen i en årrække har været ministermål og topfokus i jobcentrenes beskæftigelsesplaner.

I de følgende afsnit præsenteres diskussionspunkterne:

- *Differentieret indsats*
- *Forskellige veje til uddannelse*
- *Fælles koordineret indsats*
- *Fastholdelse og efterværn*
- *Inddragelse af frivillighed i ungeindsatsen*

Nogle af punkterne fremstår som korte åbne diskussionsemner, og andre som mere konkrete anbefalinger til specifikke initiativer og projekter.

DIFFERENTIERET INDSATS

Der er ingen tvivl om, at en individuel tilrettelagt indsats skaber gode forudsætninger for at opnå stærke resultater. Hver ung er unik, med særlige karakteristika, særlige kompetencer og barrierer, hvorfor en specifik og individuelt målrettet indsats er at foretrække. Imidlertid findes der en række udfordringer i forbindelse med en differentieret indsats:

- Hvordan styrer vi indsatsen?
- Hvordan sikrer vi, at vi har de fornødne kompetencer?
- Hvordan sikrer vi, at de individuelle borgere får den rette indsats?

Der er med andre ord ofte brug for at udvikle strukturer og rammer, der skaber mulighed for at tilbyde den rette indsats til de rette unge. Hvis en kommune eller et jobcenter skal udarbejde passende strukturer og rammer, er det afgørende, at disse strukturer og rammer tilpasses ungegruppens eksisterende behov og udfordringer.

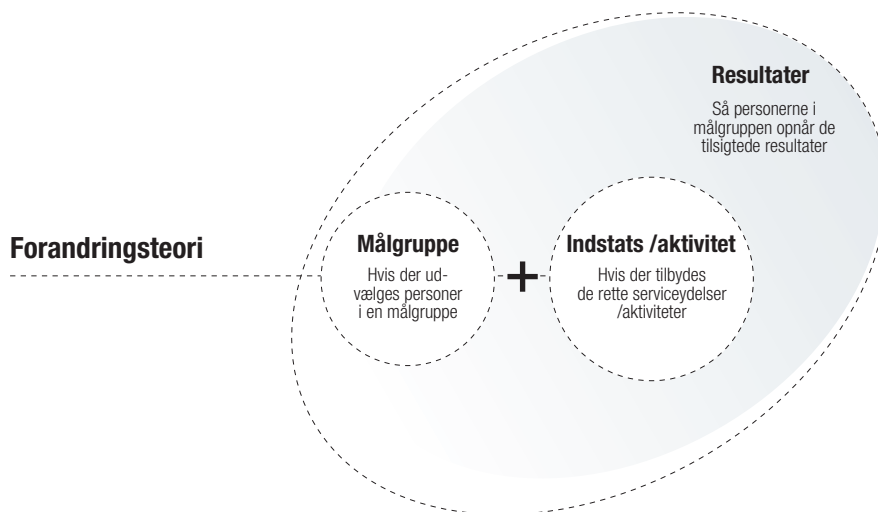
Denne tilpasning kræver et indgående kendskab til målgruppen bl.a. i form af:

- Hvor mange borgere findes der?
- Hvilke udfordringer kendetegner målgruppen?
- Hvilke kompetencer har de unge?

Som redskab til at hente denne viden kan en forandringsteoretisk tankegang med fordel sættes i spil.

Forandringsteori

I princippet er enhver forandring et udtryk for en forandringsteori – nogle bevidste andre ubevidste. Når en organisation skal udvikle nye strukturer, indsats m.v. handler det om at være meget bevidst om forandringsteorien. Det handler kort sagt om at blive bevidst om hvem vi ønsker at iværksætte en indsats for, hvad vi ønsker at opnå/forandre gennem indsatsen og hvilke tiltag vi skal sætte i værk for at opnå forandringen.

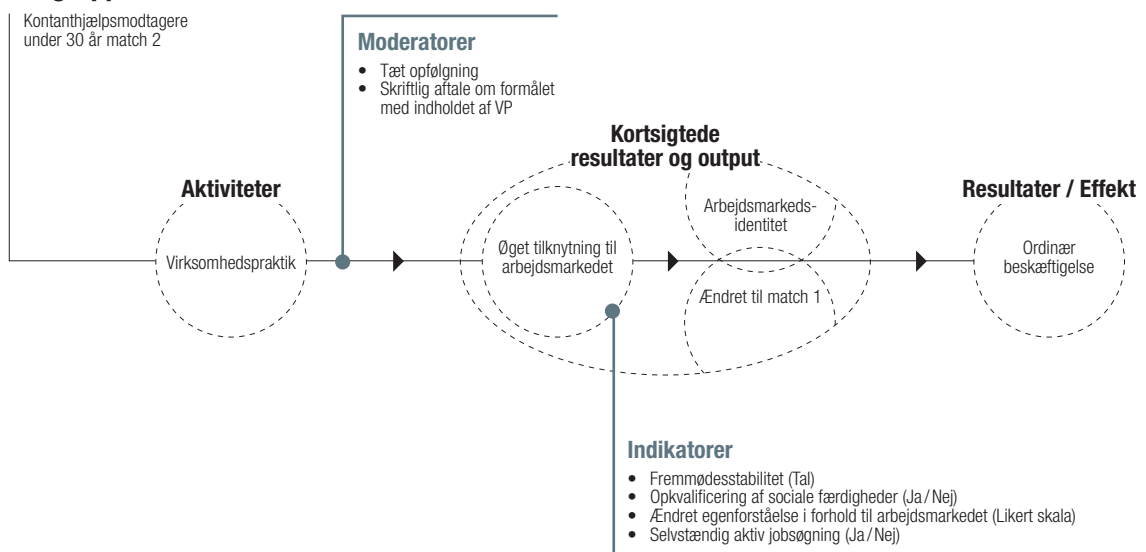
En differentieret indsats starter således med at identificere hvilke målgrupper, der i hovedtræk findes blandt ungegruppen. Dernæst handler det om konkret at definere hvilke resultater indsatsen skal medføre. Her er det vigtigt, at være opmærksom på, at det ikke er nok at definere, hvilket slutresultat indsatsen skal medføre, men også hvilke resultater, der skal indfries på vejen til slutresultatet. Først herefter vil vi være i stand til at udvikle de relevante aktiviteter, indsatses og tiltag. Det handler således om, at lade de ønskede og forventede resultater styre hvilke tiltag og aktiviteter man iværksætter. Der skal således være en logisk sammenhæng mellem de aktiviteter, der bliver iværksat og de resultater, som man forventer at opnå. En sådan logisk sammenhæng kan sættes op i en forandringslogik.

Dernæst skal det afdækkes hvilke forudsætninger, der skal være til stede, hvis de enkelte tiltag skal medføre de forventede resultater. Her er det fordelagtigt, at arbejde med moderatorer og indikatorer.

Moderatorer og indikatorer medvirker til at medarbejderne bliver bedre til, ikke blot at gennemføre de aftalte aktiviteter, men også at gennemføre dem på den rigtige måde. Samtidig vil man ved, at opstille relevante indikatorer for indsatsen, være i stand til at styre indsatsen og vurdere, om der er behov for yderligere tilpasninger.

I dette katalog er ungegruppen, ud fra en forandrings-teoretisk tilgang, blevet opdelt i ni arketyper, der efterfølgende bliver anbefalet en målrettet indsats til.

Målgruppe

FORSKELLIGE VEJE TIL UDDANNELSE

Det vigtigste mål i ungeindsatsen er, at 95% af en ungdomsårgang får en uddannelse. Denne målsætning har været fast fikspunkt i de seneste regeringer, men imidlertid er der stadig 20% af en ungdomsårgang, der ikke får en uddannelse, og samtidig mere end 80.000 unge, som hverken er i job eller uddannelse (Arbejdernes Erhvervsråd 2012).

Der er derfor behov for at kortlægge flere modeller og metoder, der kan sikre, at flere/alle unge påbegynder, og ikke mindst gennemfører, en uddannelse.

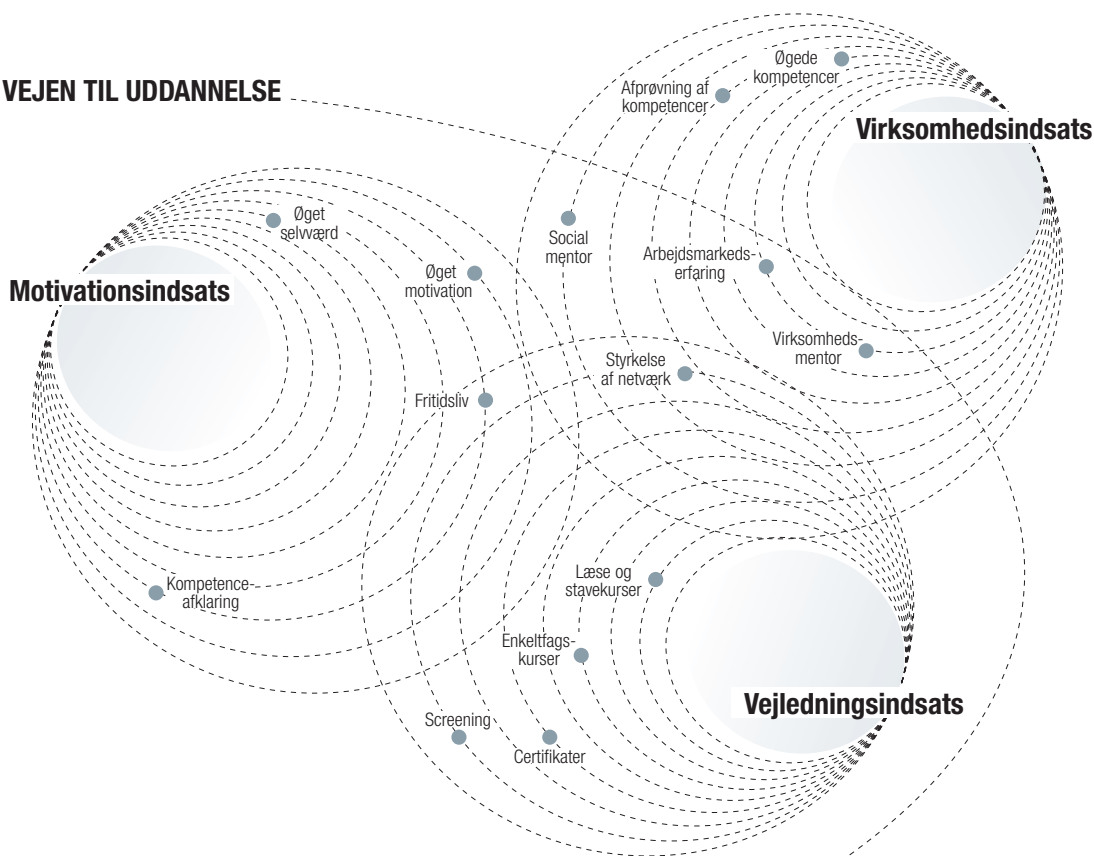
Behov for en differentieret indsats

Vejen mod uddannelse vil for mange udsatte unge ofte være mere kringlet og mindre lineær end tilfældet er for

gruppen af ressourcestærke unge. Som det fremstilles i dette katalog, så er ungegruppen langt fra homogen, men består af en række forskellige karakteristika, som kan sammenfattes i differentierede arketyper, der hver især har brug for en særskilt indsats og tilbud.

De eksisterende tilbud til de unge er imidlertid ofte opbygget med et relativt ensidigt fokus på enten afklaring, uddannelse eller beskæftigelse, hvilket betyder, at de udsatte unge kan have svært ved at finde sig til rette i tilbuddene. Der er således behov for flere differentierede tilbud, der udover uddannelsesvejledning og virksomhedsforløb også indeholder motivationsfremmende aktiviteter.

▶ VEJEN TIL UDDANNELSE

VIRKSOMHEDSFORLØB SOM GRUNDLAG FOR UDDANNELSE

Virksomhedsrettede forløb, heriblandt virksomhedspraktik, er aktiviteter, der netop vil kunne give et bedre kendskab til et konkret jobområde. Det betyder, at de udsatte unge efterfølgende er bedre i stand til at tage et oplyst uddannelsesvalg. Derudover er nogle unge skoletrætte, og de har brug for anden og mere konkret inspiration end vejledningssamtaler for at blive motiveret til at starte på en uddannelse.

Endvidere har mange unge behov for rollemodeller, ildsjæle og mentorer på virksomhederne, der kan guide og tage ansvar for, at den unge får udviklet færdigheder og kompetencer, så den unge bliver parat til at tage en uddannelse.

Og der findes mange virksomheder, hvor ledere og medarbejdere er parate til at levere indsats ud over det sædvanlige for at hjælpe en ung videre i livet.

Mange virksomheder indfører CSR strategier og vil gerne tage et socialt ansvar – ikke mindst over for ungegruppen.

ØGET MOTIVATION OG SELVVÆRD SOM TVÆRGÅENDE METODE

Sideløbende med vejledningssamtaler og eventuelt virksomhedsforløb vil mange af de unge, der mangler uddannelsesperspektiv eller har mistet motivationen til og troen på uddannelse og fremtidig beskæftigelse have behov for at få:

- En forbedret tro på egne evner
- Styrket deres selvværd
- Opbygget motivation til at komme tilbage i skole- og uddannelsessystemet

Små succesoplevelser skal være rettesnoren

Når man ser på gruppen af udsatte unge, vil en stor del ofte have oplevet tiden i folkeskolen som negativt, og som et sted og tidspunkt i deres liv, som har givet flere nederlag end sejre, og hvor den unge generelt ikke oplevede at slå til. Derfor vil motivationen for at starte, og ikke mindst gennemføre en uddannelse fra starten, være på et relativt lavt niveau for den udsatte unge.

For at skabe og genskabe motivation hos den unge til at starte på, og gennemføre uddannelse, er det derfor nødvendigt, at der bliver indlagt nogle små og større succesoplevelser i tilbuddene til de udsatte unge.

Nedenstående succesoplevelser kan eksempelvis være skridt på vejen til at påbegynde og gennemføre en uddannelse:

- At starte i en sportsklub og derigennem opleve et fællesskab
- At få et fritidsjob
- At hjælpe til i en frivillig forening
- At møde til tiden på et afklarings- og motivationsforløb
- At gennemføre et afklaringsforløb
- At gennemføre et praktikforløb hos en virksomhed
- At deltage i et kursus

FÆLLES KOORDINERET INDSATS

En konsekvens af de unges usikkerhed, og de nederlag, mange har oplevet igennem deres liv, er, at det er særdeles vigtigt, at der etableres en god overlevering af viden imellem de parter, der er involverede i den enkelte unges sag; det være sig eksempelvis skolen, sundhedsplejen, familieafdelingen, en børn og unge forvaltning, et socialcenter, den unges kontaktperson m. fl. Hvis den relevante viden ikke gives videre, kan de unge få yderligere nederlag, hvis de f.eks. bliver sendt ud i tilbud, de ikke kan håndtere.

Samtidig vil manglende overlevering af viden ofte medføre, at den unge får cementeret sin udsathed i kraft af gentagne gange at skulle genfortælle sin livshistorie. Det afføder frustration hos den unge, da gentagelserne giver en oplevelse af, at 'systemet' alligevel ikke tager hånd om de problemer, der er blevet identificeret.

I en tværgående indsats er det samtidig vigtigt at være særligt opmærksomme på koordinering af indsatsen, så de forskellige parter ikke modarbejder hinanden.

Ligeledes er det vigtigt at være særligt opmærksom på, hvordan udsatte unge klarer følgende overgange, der kan være sårbare:

Overgangen fra en skole til en anden

Mange socialt udsatte familier flytter ofte, og det betyder, at børnene skifter skole. I den forbindelse bør der ses nærmere på, hvordan man kan sikre, at den nødvendige information om barnet/den unge gives videre til den nye skole, så der ikke går for lang tid, inden det i givet fald bliver opdaget, at den enkelte har brug for ekstra støtte for at kunne fungere socialt og fagligt i klassen.

Overgangen fra folkeskolens mindste klasser til overbygningsklasserne

Det er især aktuelt at være opmærksom på overgangen fra de mindste klasser til overbygningsklasserne, hvis den unge skifter skole eller kommer i en klasse med nye kammerater. Hvordan sammensættes klasserne? Hvordan reagerer det enkelte barn på overgangen? Kan man gøre mere for at 'ryste klassen sammen' socialt?

Forældrenes skilsmisse

Hvordan klarer de unge sig igennem forældrenes skilsmisse? Hvem er opmærksom på den enkelte unge? Og hvilke advarselssignaler skal skolen, sundhedsplejen m.fl. reagere på?

Tiden efter 9. og 10. klasse

For unge, der er blevet mobbet igennem folkeskoleårene eller har haft familiemæssige problemer, der ikke er blevet taget hånd om, kan tiden efter 9. klasse være et tomrum. Hvem følger op?

Fra barn til teenager og fra teenager til voksen

For at undgå, at de udsatte børn og unge 'falder mellem to stole', er det vigtigt, at der udarbejdes klare retningslinjer for, hvordan og hvornår man overleverer viden om de udsatte børn og unge fra familieafdelingen til børn og unge? Og fra børn og unge til 'voksensystemet', herunder jobcentret? Særligt bør der rettes opmærksomhed mod, hvordan man kan skabe 'overlap' ved overgangen fra barn til voksen; eksempelvis ved at holde et tværfagligt møde i god tid inden den unge fylder 18 år.

UNGETEAM I JOBCENTRET

Kommuner og jobcentre bør overveje at etablere et særskilt ungeteam, som har ansvaret for de unge på tværs af forsørgelsesgrundlag og matchgruppe.

Et ungeteam kan eventuelt opbygges ud fra følgende juridiske udgangspunkt:

- Hvor der er behov for en foranstaltning i henhold til Lov om Social Service
- Der modtager kontanthjælp eller er under revalidering i henhold til reglerne i Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats

En vigtig del af ungeteamets arbejde bør bestå i at samarbejde med samt sikre en god overlevering af sagerne fra børn- og ungeforvaltningen/indsatsen. Teamet i jobcentret bør foruden en børn og unge forvaltning have et tæt koordineret samarbejde med eksempelvis et socialcenter, psykiatri, voksenservice, produktionsskole, UU o. lign..

En vigtig opgave for teamet er at formulere samarbejdsaftaler parterne imellem, så det er tydeligt, hvem der gør hvad. Ligeledes er det vigtigt at få aftalt klare kommunikationsveje; hvem skal ungeteamet eksempelvis helt konkret ringe til i forskellige situationer, hvor det er oplagt at inddrage andre fagpersoner?

I forlængelse af samarbejdsaftalerne skal der beskrives og udvikles 'gode overgange' mellem eksempelvis de enkelte forvaltninger, afdelinger og jobcentret. Eksempelvis ved at aftale faste møder i god tid inden den unge fylder 18 år. Ligeledes er det vigtigt at få klarlagt, hvem der er tovholder i overgangsfaserne, og hvordan den relevante viden bringes videre i systemet. Jobcentret kan ofte hente meget af den viden, der er brug for, for at kunne udarbejde en ressourceprofil for en ung med psykiske eller fysiske handicap hos eksempelvis en medarbejder i en børn og unge forvaltning.

SOCIAL INDSATS

En beskæftigelsesrettet indsats til udsatte unge kan sjældent stå alene. Mange af de unge har problemer udover ledighed. De mest iøjnefaldende problemer kan være fysiske, psykiske eller misbrugsproblemer. Det kan også være faglige og indlæringsmæssige problemer. Men ofte er roden til disse problemer af social karakter; de unge har igennem mange år følt sig forkerte og ekskluderede i familien og i skolen, hvilket betyder, at de har svært ved at indgå i nye sociale sammenhænge og fællesskaber. Dette er en væsentlig barriere i forhold til at komme i gang med en uddannelse eller få et arbejde, samt en væsentlig årsag til, at mange unge falder fra deres uddannelse eller bliver væk fra deres praktik eller arbejde.

Derfor er det afgørende, at der indtænkes et socialt element i den beskæftigelsesrettede indsats. Det betyder blandt andet, at mange af de unge skal have hjælp til at blive inddraget i, og kunne indgå i, forpligtende fællesskaber. Det kan være fællesskabet på en arbejdsplads, eller for unge, der skal i gang med en uddannelse, kan det være fællesskabet i klassen, i et bofællesskab, en sportsklub, en mødregruppe eller lignende. Og derved stilles der igen store krav til en fælles koordineret indsats.

INDSATSSTOP

En af de store udfordringer i en effektiv ungeindsats er som sagt de afbræk, der opstår i forløbene. Nogle af de unge vil i løbet af deres ledighedsforløb opleve at blive rådighedsvurderet en eller flere gange. Og flere vil opleve at få stoppet deres forsørgelse (kontanthjælp) i en periode.

Ved stop for ydelsen sker der erfaringsmæssigt et afbræk i den unges forløb i den periode, hvor den unge står uden forsørgelse og dermed udenfor systemet. Men oftest returnerer den unge igen efter en kortere periode og søger

► Fortsat

kontanthjælp på ny. Det betyder, at processen og udviklingsforløbet startes forfra, hvilket som regel betyder tabt viden, momentum og motivation hos den unge.

Ud over rådighedsvurdering og stop for kontanthjælp standser forløbet også i følgende situationer:

Hvis den unge flytter

Når den unge flytter fra en kommune til en anden og fortsat har brug for at modtage en ydelse i den næste kommune, vil sagen ofte blive startet op på ny, og der vil være risiko for tabt viden og progression i borgerens forløb.

Når den unge er i praktik

Når den unge er ude på en virksomhed i en længere eller kortere periode, er der en tendens til, at andre sideløbende, afklarende og motiverende indsatslementer stopper. Det betyder, at den unge i højere eller mindre grad risikerer at blive parkeret på virksomheden. Hvis ikke der findes en god mentor og rollemodel på virksomheden, risikerer man, at borgerens proces går i stå, og at processen skal starte fra nulpunktet igen.

Hvis den unge får "formue"

Nogle unge lever socialt isoleret, evt. hos deres forældre, og kommer stort set ikke uden for hjemmet. De har i mange tilfælde et ekstremt lavt pengeforbrug. I løbet af eksempelvis et halvt år, oparbejder disse unge reelt set en "formue" af opsparat kontanthjælp, hvorfor de på grund af "formuen" automatisk mister retten til kontanthjælp. Dernæst stopper den unges forløb, og efter en måned eller to, hvor "formuen" er opbrugt, er den unge tilbage i jobcentret igen, hvor vedkommende får bevilget kontanthjælp på ny. Derved har der været et indsatsstop, der betyder, at den unges proces startes forfra. I mellemtiden er den unge ikke kommet længere i forhold til uddannelse eller arbejde.

Problemstillingen omkring en fælles koordineret indsats uddybes og kommenteres yderligere i katalogets specifikke anbefalinger til de enkelte målgrupper.

FASTHOLDELSE OG EFTERVÆRN

Det kan være vanskeligt at fastholde en udsat ung i et tilbud, uddannelse eller i beskæftigelse. Ofte vil de samme ungesager dukke op på medarbejdernes skriveborde få måneder efter, at et ungeforløb burde være afsluttet.

Det er derfor afgørende for den fremadrettede indsats, at der afsættes tid og ressourcer til en kontinuerlig opfølgning, og at der er et efterværn, der følger op, når den unge har påbegyndt en aktivitet, uddannelse, en praktik eller et arbejde.

Kommer de? Og hvordan går det? Mange af de unge har brug for et skulderklap, og alene det at blive ringet op og blive spurgt til, hvordan det går, kan være med til at fastholde den unges motivation og tro på, at det nok skal lykkes.

Nogle unge, der er svære at fastholde, kan i perioder have brug for, at en voksen kontinuerligt 'holder dem til ilden'; også hvis dette indebærer at vække den unge om morgenen, køre dem i skole eller på arbejde eller lignende.

Brug af sms beskeder i kontakten til de unge

De fleste unge er meget fortrolige med at sende sms beskeder. Jobcentret bør derfor overveje i højere grad at benytte sig af muligheden for at sende netop sms'er til de unge. Det kan være for at høre, hvordan det går, men mediet kan også anvendes mere systematisk. Eksempelvis kunne jobcentret om morgenen sende de unge en besked, der minder om, at de skal til samtale eller opfølgningsmøde på jobcentret senere samme dag. Sådanne beskeder ville med al sandsynlighed være medvirkende til, at flere unge mødte op til de aftalte tider i deres respektive aktiviteter.

Mentor eller støtteperson

Det anbefales, at den enkelte unge i større omfang end i dag tilknyttes en fast støtteperson eller mentor. Mentorens primære funktion er at støtte den unge til at nå målene i dennes uddannelses- eller jobplan. Herudover er det også vigtigt, at mentoren/støttepersonen kan hjælpe den unge med helt elementære ting, der kan være svære at overskue. Det kan være at udfylde papirer eller ansøgninger, at søge en lejlighed, at tale om forskellen på at optage et banklån og et forbrugslån, at lave et budget mm.

Omfanget og tidsperspektivet af hjælpen fra støttepersonen /mentoren bør vurderes individuelt, afhængigt af den unges behov for en social indsats. Hjælpen koordineres med en eventuel kontaktperson.

INDDRAGELSE AF FRIVILLIGE

Det står klart, at når udsatte unge igennem længere tid står udenfor arbejdsmarkedet og som konsekvens heraf bliver placeret som tilskuere til samfundet, får det bivirkninger i forhold til arbejdsidentitet, selvforståelse og i sidste ende muligheder for at deltage i samfundet som aktive medborgere. En af de årsager, der har betydning for, om en ung gennemfører sin uddannelse, ligger i om den unge har et relevant og medvirkende netværk, der kan være med til at støtte den unge gennem uddannelsen. Et relevant netværk vil i mange tilfælde vil kunne dyrkes gennem et frivilligt engagement i lokale foreninger.

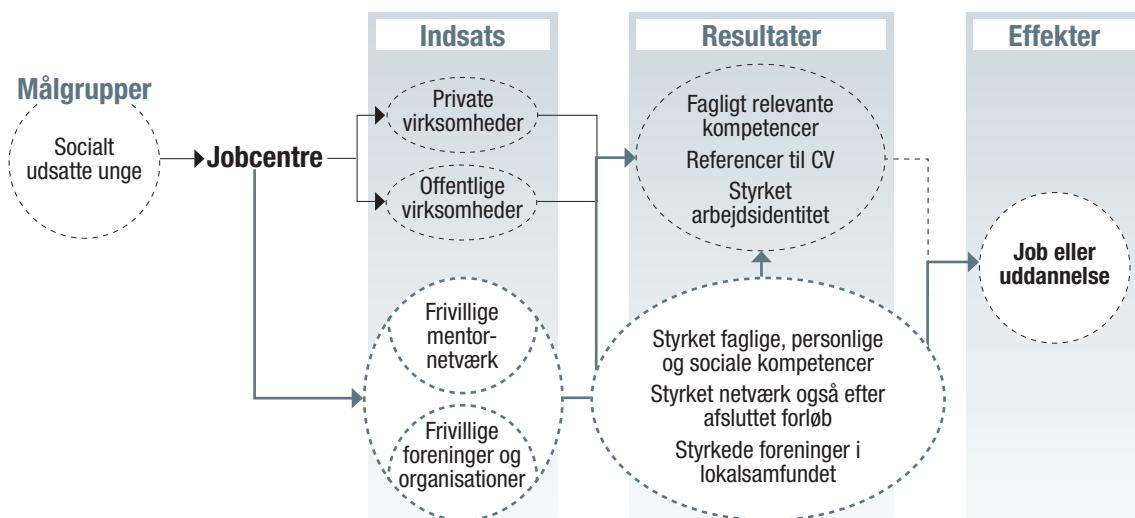
En af de primære årsager til at de frivillige foreninger og organisationer i sjælden grad medtænkes i den beskæftigelsesrettede indsats skyldes til dels, at det kan være svært at se et konkret jobpotentiale i den enkelte forening efter afslutningen af praktikken eller lønstilskuddet, men det skyldes også at kommuner, jobcentre og frivillige foreninger og personer ikke har en systematisk dialog.

Frivilligt arbejde betyder noget

Flere undersøgelser viser, at et frivilligt engagement i mange tilfælde tæller mere end kortvarig erfaring fra private eller offentlige virksomheder. Gallup gennemførte i 2011 en undersøgelse for DUF (Dansk Ungdoms Fællesråd). Undersøgelsen indeholder 200 erhvervslederes svar på, hvad et frivilligt engagement har af betydning for de unges fremtidige erhvervs muligheder, herunder udsatte unge. Her svarede 88% af erhvervslederne, at de vurderede, at et frivilligt engagement styrker de unges erhvervs muligheder, og når erhvervslederne ansætter folk, vægter de foreningserfaring højt.

Stort potentiale i at arbejde med de frivillige

Der findes et væld af foreninger i Danmark, der hver især udfylder deres rolle i civilsamfundet. Foreningerne centrerer om aktiviteter, der spænder lige fra spejdermøder med fokus på samarbejde og til lektiehjælp med fokus på at styrke udsatte unges muligheder. Uanset hvilken type organisation, der er tale om, gælder det, at

de arbejder ud fra et samfundsenegerende perspektiv. Samlet set vil frivillige personer og foreninger med fordel kunne inddrages i indsatsen til de udsatte unge.

Foreninger

Frivillige foreninger vil kunne spille en væsentlig rolle for socialt udsatte unge. I mange foreninger og organisationer findes der et ekstraordinært stort menneskeligt overskud og en vilje til at påtage sig et samfundsmæssigt ansvar for borgergrupper, der har det ekstra svært. Herunder udsatte unge.

De unge vil kunne opleve at levere en relevant indsats i en forening og samtidig få et større netværk, et større selvværd og blive motiveret til at starte på en uddannelse eller komme ud på arbejdsmarkedet. Til gruppen af udsatte unge kan der både rekrutteres større frivillige organisationer men som også kan være mindre lokale foreninger som eksempelvis idræts- og spejderforeninger m.fl.

Frivillig mentornetværk

Udover at frivillige foreninger i mange tilfælde kan medvirke til at styrke de unges faglige, personlige og sociale kompetencer, samt være indgangen til et nyt netværk, kan frivillighed ligeledes indgå i form af frivillige mentorkorps.

Her vil det eksempelvis være oplagt at etablere et mentornetværk af erfarne ildsjæle og fyrtårne, som har en lang tilværelse på arbejdsmarkedet bag sig. En stor del af de ældre mænd har et stort ønske om at tage en aktiv del af samfundet, selvom de er blevet pensionerede. De modne og erfarne mentorer ved, hvad det kræver at være en del af et arbejdsmarked, samtidig har de tiden til at være den ekstra person, som kan være med til at fastholde og støtte den unge i processen mod uddan-

nelse og beskæftigelse. Via mentornetværket får den unge en fast person, som de kan benytte til at drøfte uddannelses- og jobvalg og ikke mindst til at få sparring og støtte i hverdagen.

Konkret plan for samarbejde og løbende opfølgning

Det er afgørende, at der bliver opsat en plan for, hvordan den unge skal rykkes fagligt, socialt og personligt, uanset om der er tale om forløb i en forening eller hos en frivillig mentor. Der skal følges løbende op i forløbet, hvor den unge modtager opfølgningssamtaler, og hvor der samtidig afholdes samtaler med foreningen.

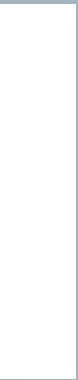
RESULTATER OG EFFEKTER

Resultatet af forløbet er tredelt:

- For det første får den unge ledige tilført nogle konkrete realkompetencer og får et styrket netværk og øgede sociale og personlige kompetencer
- For det andet bliver den unge mere motiveret for job og uddannelse
- For det tredje får den frivillige forening tilført kompetencer

Effekter:

- Den unge skal starte i uddannelse, subsidiært opnå beskæftigelse

ANBEFALINGER TIL INDSATSEN

Ud over strategiske udfordringer og opmærksomhedspunkter findes der naturligvis også konkrete og driftsmæssige udfordringer, som skal løses lokalt i jobcentrene. Derfor fremstilles ni operationelle anbefalinger til styrkelse og koordineringen af ungeindsatsen:

- 1** *Mentorordninger*
- 2** *Fokus på uddannelse og beskæftigelse*
- 3** *Praktik*
- 4** *Sammenhængende indsats i jobcentret*
- 5** *Mål og delmål i uddannelses- og jobplan*
- 6** *Tværfagligt og koordineret samarbejde*
- 7** *Overdragelse af viden*
- 8** *Håndholdt indsats – forløbskoordinator*
- 9** *Tidlig og hurtig indsats*

1

MENTOR- ORDNINGER

Det anbefales, at jobcentrene gør brug af mentorordninger i indsatsen for unge, der har brug for støtte til at tackle særlige udfordringer. Mentorens primære funktion skal være at støtte den unge til at nå målene i dennes uddannelses- eller jobplan. Ved opstart af uddannelse eller arbejde har mentoren en særlig vigtig funktion i at bidrage til at fastholde unge, som er frafaldstruede. I nogle tilfælde er det væsentligt, at mentoren kan hjælpe enkelte unge med at udfylde papirer eller ansøgninger, at søge om en lejlighed, at lave et budget m.m.

Omfanget og tidsperspektivet af mentorstøtten bør vurderes individuelt, afhængigt af den unges behov.

MÅL

- At støtte de unge, der har særlige udfordringer, så de bliver uddannelses- eller jobparate
- At fastholde unge i uddannelse eller job

2

FOKUS PÅ UDDANNELSE OG BESKÆFTIGELSE

På tværs af alle målgrupper bør indsætter og tilbud målrettet unge altid indeholde vejledning, afklaring og konkret hjælp i forhold til uddannelsesvalg og i forhold til udplacering på en virksomhed.

Hos nogle sagsbehandlere kan der være en bevidst eller ubevidst tendens til at fokusere på de unges barrierer fremfor deres muligheder. Det er vigtigt, at indsatsen ikke forlænges af en holdning om, at de unges barrierer skal 'ryddes af vejen', før en uddannelses- eller jobrettet indsats kan påbegyndes.

Nogle unge har brug for koordinerede parallelle indsætter eller kombinationsforløb, men det er vigtigt, at sagsbehandleren i samarbejde med øvrige parter i indsatsen altid fastholder et fokus på, at målet er, at alle unge skal have en uddannelse, og hvis de har en uddannelse, skal de i job.

MÅL

- Målet er, at alle ungeindsætter har fokus på uddannelse og beskæftigelse

3

PRAKTIK

Praktikker kan med fordel anvendes som redskab i indsatsen for unge, der ikke er parate til uddannelse eller job. En virksomheds- eller uddannelsespraktik kan fungere som afprøvning og afklaring af den unges kompetencer, som springbræt til ordinær ansættelse eller som afklaring af uddannelsesvalg.

Det er vigtigt, at jobcentrene prioriterer løbende at opdyrke og vedligeholde et stort netværk af virksomheder, der er parate til at tage imod de unge i kortere eller længerevarende perioder. Eksempelvis at jobcentret prioriterer etablering og drift af virksomhedscentre og andre samarbejdsvirksomheder, der kan anvendes i beskæftigelsesindsatsen for unge kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 2.

MÅL

- Praktikken anvendes som et redskab til valg af uddannelsesretning eller indgang til det ordinære arbejdsmarked samt som del af en personlig og faglig kompetenceafklaring og -udvikling.

4

SAMMENHÆNGENDE INDSATS I JOBCENTRET

Når den unge er visiteret til en virksomhedsrettet indsats, anbefales det, at dennes sagsbehandler og jobkonsulent afholder en fælles samtale med den unge som afsæt for en sammenhængende indsats. På mødet opstilles konkrete mål og delmål i den unges uddannelses- eller jobplan. Det fælles møde gør det tydeligt for de tre parter, hvad der er aftalt, hvad der konkret skal ske, og hvem der skal gøre hvad. Samtidig signalerer mødet overfor den unge, at sagsbehandleren og jobkonsulenten arbejder sammen for at hjælpe den unge videre i uddannelse eller job. Der kan i nogle tilfælde være behov for flere fælles opfølgingsmøder, men ofte er det nok, at sagsbehandleren og jobkonsulenten har løbende kontakt og en klar opgave- og ansvarsfordeling.

MÅL

- Målet er at sikre en sammenhængende ensartet indsats uden unødigt ventetid

5

MÅL OG DELMÅL I UDDANNELSES- ELLER JOBPLAN

Nogle unge oplever vejen til uddannelse og job som lang og uoverskuelig. De kan have svært ved at bevare fokus og fastholde motivationen, hvis de eksempelvis skal opkvalificeres, før de kan komme ind på den uddannelse, de ønsker.

Det anbefales, at sagsbehandleren og jobkonsulenten sammen med den enkelte unge definerer og tydeliggør de mål, der skal nås på vejen mod uddannelse eller job. Det betyder, at der i den unges job- eller uddannelsesplan skal formuleres:

- Et konkret mål (en given uddannelse eller en bestemt jobfunktion)
- Konkrete delmål, der er nødvendige skridt på vejen mod målet. Eksempelvis 'bestå matematik på C-niveau', 'skrive ansøgning om optagelse på uddannelse', eller 'vise, at han/hun er mødestabil ved at møde til tiden alle dage i en virksomhedspraktik'

At være med til at formulere mål og delmål skaber ejerskab hos den unge. Samtidig styrker det den unges motivation, når konkrete skridt på vejen mod målet bliver tydelige. Når job- eller uddannelsesplanen tages frem til flere møder i træk, fungerer den som redskab til at sikre, at alle arbejder mod fælles mål. Samtidig skaber planen

grobund for succesoplevelser for de unge, idet det bliver synliggjort, at små skridt i sidste ende bliver til større forandringer.

Ved formulering af mål kan der med fordel tages udgangspunkt i SMART-modellen. Et SMART mål er:

- Specifikt, dvs. konkret og præcist
- Målbart, formuleret i termer så der let kan følges op på, om målet er nået
- Accepteret, dvs. målet er attraktivt for de involverede at opnå
- Realistisk, det skal være muligt at nå målet
- Tidsbestemt, det fremgår, hvornår målet skal være nået

Hvis jobcentret anvender eksterne leverandører eller bruger virksomhedscentre som redskab i indsatsen, er det vigtigt, at jobcentret stiller krav om, at der er opstillet progressionsmål for de unges forløb. Dermed bliver det muligt for jobcentret at følge op på, om indsatsen har den ønskede effekt indenfor den aftalte varighed.

MÅL

- At gøre vejen til uddannelse eller job overskuelig for den unge
- At give den unge ejerskab til processen og øge motivationen
- At gøre det tydeligt for alle parter, hvad der er aftalt, hvad der konkret skal ske, og hvem der gør hvad
- At gøre det muligt at dokumentere indsatsen

6

TVÆRFAGLIGT OG KOORDINERET SAMARBEJDE

At jobcentret har et formaliseret samarbejde med relevante eksterne parter har afgørende betydning for, at indsatsen for at hjælpe unge videre i uddannelse og job lykkes. Vidensopsamlingen peger på, at det tværfaglige samarbejde er særligt vigtigt, når de unge har andre barrierer end ledighed, og når de redskaber, der tages i anvendelse for at hjælpe de unge, hører til under to forskellige lovgivninger; eksempelvis LAB-loven og Serviceloven. Men også forsikrede ledige har gavn af, at jobcentret har et koordineret samarbejde med eksempelvis A-kasserne.

For at et tværfagligt koordineret samarbejde (en parallelindsats) kan fungere, er det vigtigt at jobcentret:

- Beskriver hvilke snitflader og samarbejdspartnere, der er vigtige i ungeindsatsen (eksempelvis snitflader til børne- og ungeforvaltningen, ældre- og handicap-forvaltningen, ydelseskontoret, socialpsykiatrien, UU m.fl.)
- Beskriver interne arbejdsgange i forbindelse med disse snitflader

- Kommunikerer tydeligt internt og eksternt, hvem der er kontaktperson eller koordinator i jobcentret i forhold til de enkelte snitflader – hvis der er udpeget en sådanne
- Foretager forventningsafstemning med samarbejdspartnere, så det er tydeligt for begge parter, hvad formålet med samarbejdet er. Forventningsafstemningen kan eventuelt tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

Hvordan kan vi se, at vores samarbejde fungerer?

Hvordan mærker den enkelte unge, at snitfladen mellem os fungerer?

Hvornår, hvordan og hvor ofte har vi brug for kontakt?

Det er vigtigt, at der i kommunen er en strategi for parallelindsatsen, og at ledelserne prioriterer og skaber opbakning til koordineringsindsatsen på tværs af jobcenter, forvaltninger og øvrige samarbejdspartnere.

MÅL

- Målet med et tværfagligt koordineret samarbejde er at yde en helhedsorienteret indsats rettet mod at hjælpe den unge i uddannelse eller job. De professionelles forskelligartede viden gør det nemmere at udnytte mulighederne i de eksisterende tilbud, ordninger og hjælpeforanstaltninger. Ligeledes sikrer et tværfagligt koordineret samarbejde, at konkrete problemer løses af relevante fagpersoner, så jobcentermedarbejderne kan bevare et uddannelses- og jobrettet fokus

7

OVERDRAGELSE AF VIDEN

Hvis børne- og ungeforvaltningen eller UU har viden om den unge, der har betydning i en uddannelses- eller jobrettet indsats, er det vigtigt, at jobcentret orienteres i forbindelse med at ansvaret overgår hertil. Dette bør ske via overdragelsesmøder, der med fordel kan afholdes, før den unge fylder 18. Det gælder f.eks. i de tilfælde, hvor der har været en børne-/ungesag, eller hvor der har været iværksat særlige uddannelsesmæssige initiativer overfor den unge.

Uden overdragelse af viden på tværs af forvaltninger, kan jobcenteret uforvarende give den unge et uddannelsespålæg, som den unge ikke har forudsætningen for at klare.

MÅL

- Målet er at sikre en helhedsorienteret indsats med den unge i centrum

8

HÅNDHOLDT INDSATS – FORLØBS-KOORDINATOR

Når unge har behov for en særlig jobindsats, kan der være mange medarbejdere og myndigheder involveret i den unges forløb både internt i kommunen og eksternt. Det anbefales derfor, at der udpeges en gennemgående forløbskoordinator, der koordinerer den unges forløb internt samt med eksterne samarbejdspartnere. Koordinatoren tager ikke ansvaret væk fra den unge, men bistår den unge med at nå målet i uddannelses- eller jobplanen. Det er sagsbehandleren, der som myndighed træffer beslutningen om, at der skal udpeges en forløbskoordinator, men udføreren vil ofte være en anden. Mange undersøgelser viser, at det har positiv effekt at gøre brug af en koordinator. Hvis muligt anbefales det, at forløbskoordinatoren er tilgængelig for den unge på 'skæve' tidspunkter.

MÅL

- Målet er at sikre en individuel håndholdt indsats med glidende overgange mellem indsatser og videre i uddannelse eller job

9

TIDLIG OG HURTIG INDSATS

For alle grupper af unge gælder, at det er vigtigt at iværksætte en tidlig og hurtig indsats. En tidlig indsats øger sandsynligheden for, at de unge kommer i uddannelse eller beskæftigelse, og forebygger at de unge udvikler en 'ledighedsidentitet'.

En hurtig indsats, hvor den unge kan se, at der er handling bag ordene, er afgørende for at opretholde motivationen hos den unge. Det betyder bl.a., at det er vigtigt, at jobcentret har aftaler med uddannelsesinstitutioner, psykiatrien m.m. om, at den unge kan starte op i praktikker, behandlingsforløb osv. med kort varsel. I de tilfælde, hvor der er ventetid, er det vigtigt, at jobcentermedarbejderen kan holde den unge orienteret om den forventede ventetid.

Hvis jobcentret anvender eksterne leverandører eller bruger virksomhedscentre som redskab i indsatsen, er det vigtigt, at varigheden af den unges forløb er afstemt på forhånd.

MÅL

- Målet er at sikre, at de unge kommer hurtigt i uddannelse eller job, at styrke den unges motivation og forebygge, at den unge udvikler en ledighedsidentitet

MÅLGRUPPER OG INDSATSER

Gennem Marselisborgs metodeudvikling på ungeområdet, herunder egne ungeforløb i vores udviklingslaboratorier, finder vi følgende ni unge arketyper, der adskiller sig fra hinanden på væsentlige parametre.

På næste sides tabeller/figurer kan du læse anbefalinger til hver enkelt arketype, med udgangspunkt i følgende temaer:

- *Psykisk sårbare*
- *Socialt udsatte*
- *Zappere*
- *Fagligt svage*
- *Uddannelsesnægttere*
- *Adfærdsvanskelige*
- *Unge mødre*
- *Misbrugere*
- *Kriminalitetstruede*

PSYKISK SÅRBARE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – Psykiatrisk diagnose eller symptomer og/eller adfærd, der er udtryk for en psykisk sårbarhed – Kan have behov for en parallelindsats – Vanskeligt ved at begå sig socialt – Svært ved at se uddannelses- og jobmuligheder pga. psykisk lidelse 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge formulerer konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde – Den unge kan fortælle andre, hvis han/hun har brug for pauser, præcise opgavebeskrivelser, hyppig feedback eller andet – Den unge gennemfører en praktik i en virksomhed – Den unge er mødestabil igennem hele sin praktik 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unge er bevidst om sine kompetencer, og hvordan disse kan bringes i spil i en eller flere uddannelses- eller jobsammenhænge – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads – Den unge er i stand til at mestre de psykiske lidelser, så uddannelse og job muliggøres – Den unge tror på et fremtidigt arbejdsliv på trods af sine lidelser – Den unges sociale kompetencer udgør ikke en barriere for uddannelse eller job – Den unge har mere energi i hverdagen 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klar varighedsbegrænsning – Kombinations- og parallelforløb – Tilbud med fleksible indtag, varierende timetal og fleksibel sammensætning af fagligt indhold <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Mestring og barrierehåndtering – Sociale kompetencer – Kost og motion </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klar varighedsbegrænsning – Kombinations- og parallelforløb – Tilbud med fleksible indtag, varierende timetal og fleksibel sammensætning af fagligt indhold <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Mestring og barrierehåndtering – Sociale kompetencer – Kost og motion
<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klar varighedsbegrænsning – Kombinations- og parallelforløb – Tilbud med fleksible indtag, varierende timetal og fleksibel sammensætning af fagligt indhold <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Mestring og barrierehåndtering – Sociale kompetencer – Kost og motion 		

SOCIALT UDSATTE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – Har svage sociale netværk og svært ved at begå sig socialt – Negative erfaringer fra folkeskolen, ofte udsat for mobning – Lavt selvværd – Manglende forældre-/voksenopbakning (ofte ressourcetsvage forældre) – Mangler ofte struktur i hverdagen 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge fortæller om konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde – Den unge taler med optimisme om fremtiden og taler mindre om fortiden – Den unge kommer op om morgenen og møder til tiden i et praktikforløb – Den unge deltager i et fritidstilbud 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unge er bevidst om sine kompetencer, og hvordan disse kan bringes i spil i en eller flere uddannelses- eller jobsammenhænge – Den unge 'parkerer fortiden' og forstår, at han/hun selv kan være med til at forme fremtiden anderledes (ansvar for eget liv) – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads – Den unges sociale og faglige kompetencer udgør ikke en barriere for uddannelse eller job 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tæt kontakt – Hyppige tilbagemeldinger <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Overdragelsesmøde mellem børne- og ungeforvaltningen og jobcentret – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på ressourcspotting – Sociale kompetencer – Motivationsarbejde – anerkendende tilgang – Faglig opkvalificering </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tæt kontakt – Hyppige tilbagemeldinger <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Overdragelsesmøde mellem børne- og ungeforvaltningen og jobcentret – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på ressourcspotting – Sociale kompetencer – Motivationsarbejde – anerkendende tilgang – Faglig opkvalificering
<p>Tværgående indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Tæt kontakt – Hyppige tilbagemeldinger <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Overdragelsesmøde mellem børne- og ungeforvaltningen og jobcentret – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på ressourcspotting – Sociale kompetencer – Motivationsarbejde – anerkendende tilgang – Faglig opkvalificering 		

ZAPPERE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> — Er faldet fra en eller flere ungdomsuddannelser — Typiske årsager til frafald: De unge er interessestyrede, problemer med at leve op til uddannelsernes faglige krav, manglende støttestruktur omkring sig, vanskeligheder med at få hverdagen i familien til at hænge sammen, vanskeligheder med at finde praktikpladser på de erhvervsfaglige uddannelser eller sygdom/fysiske barrierer 	
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse	
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Den unge sætter ord på, hvad han/hun er god til — Den unge fortæller om konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde — Den unge indhenter oplysninger om forskellige uddannelser — Den unge kommer med forslag til, hvordan han/hun vil løse eventuelle problemer ved fremtidig studieopstart 	
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> — Den unge er bevidst om sine kompetencer, og hvordan disse kan bringes i spil i en eller flere uddannelsessammenhænge — Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse — Den unge har et indgående kendskab til uddannelsens faglige krav, indhold, undervisningsformer og det sociale liv på skolen — Den unge tror på, at det kan lykkes at gennemføre denne uddannelse — Den unge er bevidst om årsagerne til tidligere frafald og ved, hvad han/hun skal gøre, hvis mønstret gentager sig 	
Anbefalede indsatser	<p>Tværgående indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> — Mentorordninger — Fokus på uddannelse og beskæftigelse — Praktik — Sammenhængende indsats i jobcentret — Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan — Tværfagligt og koordineret samarbejde — Overdragelse af viden — Håndholdt indsats — Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Henvielse til UU omgående ved frafald — Evt. kombinations- og parallelforløb <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på ønsker til fremtiden og kendskab til ungdomsuddannelserne — Strategier for fastholdelse — Efterværn

FAGLIGT SVAGE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – Har ikke tilstrækkelige faglige forudsætninger til at gennemføre en ungdomsuddannelse – Er ofte ikke motiverede for uddannelse, fordi de ikke tror på, at de vil kunne gennemføre – Begrænset viden om uddannelsesmuligheder – Mange kan ikke få hjælp til lektier hjemmefra, da deres forældre også har faglige vanskeligheder 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge sætter ord på, hvad han/hun er god til – Den unge fortæller om konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde – Den unge begrundet sit uddannelsesvalg, og ved hvad han/hun har fravalgt – Den unge ved, hvilke eventuelle støtteordninger og hjælpemidler han/hun kan gøre brug af – Den unge gennemfører en uddannelsespraktik 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unge er bevidst om sine kompetencer, og hvordan disse kan bringes i spil i en eller flere uddannelses- eller jobsammenhænge – Den unge kender mulighederne for uddannelse – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads – Den unge anvender hjælpemidler, der kan kompensere for hans/hendes faglige vanskeligheder, så uddannelse og job muliggøres 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vejledning om brug af job- og uddannelsespakker <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på vejledning om praktisk orienterede uddannelser og virksomhedsforlagt undervisning – Motivationsarbejde – Faglig opkvalificering – Lektiehjælp </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vejledning om brug af job- og uddannelsespakker <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på vejledning om praktisk orienterede uddannelser og virksomhedsforlagt undervisning – Motivationsarbejde – Faglig opkvalificering – Lektiehjælp
<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vejledning om brug af job- og uddannelsespakker <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på vejledning om praktisk orienterede uddannelser og virksomhedsforlagt undervisning – Motivationsarbejde – Faglig opkvalificering – Lektiehjælp 		

UDDANNELSESNEGTERE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – Har forudsætninger for uddannelse men ser ofte ikke uddannelse som et livsperspektiv – De unge er umodne og ved ikke, hvad de vil med deres liv – Fravælger bevidst uddannelse, fordi de hellere vil tjene penge (særligt drenge i udkantsdanmark) – Mange har en "her-og-nu- livsstil", hvilket bl.a. kommer til udtryk i deres økonomiske prioriteringer og kortsigtede løsninger 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge fortæller, hvilken type arbejde, han/hun drømmer om på sigt – Den unge viser initiativ ved selv at foreslå mulige uddannelsesveje – Den unge søger om optagelse på en eller flere relevante uddannelser – Den unge taler om fordelene ved at gennemføre en uddannelse 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unge kan formulere konstruktive og fremadrettede ønsker i relation til uddannelse og arbejde – Den unge kan se fordelene/vigtigheden ved at komme i gang nu – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads – Den unge har en plan for, hvordan han/hun klarer transport, og/eller hvordan økonomien kan hænge sammen under uddannelse 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klar varighedsbegrænsning – Krav om at de unge selv afsøger uddannelsesmuligheder – Evt. uddannelsespålæg <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på fremtidsscenerier – Vejledning om uddannelsesmuligheder – Barrierehåndtering </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klar varighedsbegrænsning – Krav om at de unge selv afsøger uddannelsesmuligheder – Evt. uddannelsespålæg <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på fremtidsscenerier – Vejledning om uddannelsesmuligheder – Barrierehåndtering
<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klar varighedsbegrænsning – Krav om at de unge selv afsøger uddannelsesmuligheder – Evt. uddannelsespålæg <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på fremtidsscenerier – Vejledning om uddannelsesmuligheder – Barrierehåndtering 		

ADFÆRDSVANSKELIGE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – Manglende sociale kompetencer og impulsstyret eller aggressiv fremfærd – Socialt belastet opvækst og en dårlig skolebaggrund – De unge har generelt et lavt selvværd og manglende tro på sig selv, selvom det ikke nødvendigvis synes sådan udadtil – Udadprojicerende holdning – fralægger sig selv skylden, som tilskrives omgivelserne – Mange unge indenfor denne gruppe har en børne-/ungesag – Der kan være tale om unge med opmærksomhedsforstyrrelsen ADHD 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge udtrykker motivation for uddannelse/ beskæftigelse – Den unge fortæller om konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde – Den unge kan fungere i en gruppe 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unge er bevidst om sine kompetencer, og hvordan disse kan bringes i spil i en eller flere uddannelses- eller jobsammenhænge – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads – Den unge har fået styrket sine personlige og sociale kompetencer, så disse ikke udgør en barriere for uddannelse eller job – Den unge kan håndtere impulsstyret og aggressiv adfærd via tillærte redskaber 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Individuelle tilbud – Kombinations- og parallelforløb – Evt. overdragelsesmøder med børne- og ungeforvaltningen – Personlige og sociale kompetencer tænkes ind ved match med uddannelse eller virksomhed <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Motivationsarbejde – anerkendende tilgang – Personlige og sociale kompetencer </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Individuelle tilbud – Kombinations- og parallelforløb – Evt. overdragelsesmøder med børne- og ungeforvaltningen – Personlige og sociale kompetencer tænkes ind ved match med uddannelse eller virksomhed <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Motivationsarbejde – anerkendende tilgang – Personlige og sociale kompetencer
<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Individuelle tilbud – Kombinations- og parallelforløb – Evt. overdragelsesmøder med børne- og ungeforvaltningen – Personlige og sociale kompetencer tænkes ind ved match med uddannelse eller virksomhed <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Motivationsarbejde – anerkendende tilgang – Personlige og sociale kompetencer 		

UNGE MØDRE ♀

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – Ofte opvokset i familier med store sociale problemer som ledighed, misbrug og psykisk sygdom – Har ofte været anbragt udenfor hjemmet i hele eller dele af deres barndom – Ofte enlige forsørgere for deres børn – De får langt sjældnere end andre en uddannelse – Deres børn har flere fysiske, psykiske og sociale problemer end andre børn – Unge mødre med anden etnisk baggrund har ofte sproglige vanskeligheder og mangler netværk 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge fortæller om konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde – Den unge sætter ord på, hvad hun er god til – Den unge er optimistisk omkring, hvordan hun kan få hverdagen til at hænge sammen under uddannelse 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unge er bevidst om sine kompetencer, og hvordan disse kan bringes i spil i en eller flere uddannelses- eller jobsammenhæng – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads – Der er en plan for, hvordan praktiske barrierer for den unge mors tilknytning til arbejdsmarkedet kan håndteres, så job og uddannelse muliggøres 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kombinations- og parallelforløb – Forløbskoordinator – Brug af revalidering <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Motivationsarbejde – Barrierehåndtering – Støtte- og kontaktperson / social mentor </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kombinations- og parallelforløb – Forløbskoordinator – Brug af revalidering <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Motivationsarbejde – Barrierehåndtering – Støtte- og kontaktperson / social mentor
<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kombinations- og parallelforløb – Forløbskoordinator – Brug af revalidering <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelsesvalg – fokus på resourcespotting – Motivationsarbejde – Barrierehåndtering – Støtte- og kontaktperson / social mentor 		

MISBRUGERE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – Størstedelen af de unge er mænd, som misbruger hash og/eller alkohol – Mange har ikke forudsætninger for uddannelse, idet sociale problemer, der følger med misbruget, overskygger et beskæftigelses- og uddannelsesperspektiv – Manglende struktur i hverdagen, svært ved at overkomme selv basale gøremål – Opvækst præget af skoleskift og/eller alternative skoletilbud 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge fortæller om konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde – Den unge taler med optimisme om fremtiden og taler mindre om fortiden – Den unge er i misbrugsbehandling 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unges misbrug er erkendt, og den unge er indstillet på at komme ud af dette misbrug – Den unge har struktur på hverdagen – Det afklares, om den unge har psykiske mén af misbruget, og i hvilken grad disse mén har betydning for den unges tilknytning til uddannelse eller job – Den unge opbygger sociale og personlige kompetencer, så disse ikke udgør en barriere for uddannelse eller job – Den unge 'slipper' fortiden og forstår, at han/hun selv kan være med til at forme fremtiden anderledes (ansvar for eget liv) – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads og tror på, at det vil lykkes, selvom vejen kan være lang 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Parathed til at løse praktiske problemer – Længerevarende kombinations- og parallellforløb – Tilbud med fleksible indtag, varierende timetal og en fleksibel sammensætning – Vejledning uden for normal åbningstid <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelses- og jobmuligheder – Styrkelse af sociale, personlige og faglige kompetencer – Støtte- kontaktperson / social mentor </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Parathed til at løse praktiske problemer – Længerevarende kombinations- og parallellforløb – Tilbud med fleksible indtag, varierende timetal og en fleksibel sammensætning – Vejledning uden for normal åbningstid <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelses- og jobmuligheder – Styrkelse af sociale, personlige og faglige kompetencer – Støtte- kontaktperson / social mentor
<p>Tværgående indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Parathed til at løse praktiske problemer – Længerevarende kombinations- og parallellforløb – Tilbud med fleksible indtag, varierende timetal og en fleksibel sammensætning – Vejledning uden for normal åbningstid <p>Aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelses- og jobmuligheder – Styrkelse af sociale, personlige og faglige kompetencer – Støtte- kontaktperson / social mentor 		

KRIMINALITETSTRUUDE

Karakteristika	<ul style="list-style-type: none"> – De unge kriminelle har ofte en svag familiebaggrund og et lavt uddannelsesniveau – De har ikke anden uddannelse end folkeskolen – De har haft en omtumlet skoletid – ofte med skoleskift – De lever ofte et ustruktureret liv med en skæv døgnrytme – De har et erkendt misbrug eller har risiko for at udvikle et misbrug – De unge er typisk kendte i SSP regi 		
Mål	Uddannelse – Beskæftigelse		
Indikatorer	<p>Eksempler på Indikatorer:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Den unge fortæller om konkrete ønsker til uddannelse eller arbejde – Den unge taler med optimisme om fremtiden og taler mindre om sin kriminelle fortid – Den unge kommer op om morgenen og kan møde til tiden 		
Progressionsmål	<ul style="list-style-type: none"> – Den unge 'slipper' fortiden og forstår, at han/hun selv kan være med til at forme fremtiden anderledes (ansvar for eget liv) – Den unge er motiveret til at starte på en konkret uddannelse eller på en konkret arbejdsplads og tror på, at det vil lykkes – Den unge har en hverdag med en 'normal' døgnrytme – Den unge har en plan for, hvordan eventuel gæld skal håndteres 		
Anbefalede indsatser	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Tværgående indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats </td> <td style="vertical-align: top; width: 50%;"> <p>Målgruppespecifikke indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Længerevarende kombinations- og parallelforløb – Minimum af ventetid mellem indsatser – Hjælp til at udfylde ansøgninger / formularer <p>Aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelses- og jobmuligheder – fokus på differentieret jobplan – Motivationsarbejde – Netværksunderstøttende tilbud – Tidslinje – Håndtering af gæld </td> </tr> </table>	<p>Tværgående indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Længerevarende kombinations- og parallelforløb – Minimum af ventetid mellem indsatser – Hjælp til at udfylde ansøgninger / formularer <p>Aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelses- og jobmuligheder – fokus på differentieret jobplan – Motivationsarbejde – Netværksunderstøttende tilbud – Tidslinje – Håndtering af gæld
<p>Tværgående indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mentorordninger – Fokus på uddannelse og beskæftigelse – Praktik – Sammenhængende indsats i jobcentret – Mål og delmål i uddannelses- eller jobplan – Tværfagligt og koordineret samarbejde – Overdragelse af viden – Håndholdt indsats – Tidlig og hurtig indsats 	<p>Målgruppespecifikke indsatser</p> <ul style="list-style-type: none"> – Længerevarende kombinations- og parallelforløb – Minimum af ventetid mellem indsatser – Hjælp til at udfylde ansøgninger / formularer <p>Aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> – Afklaring af uddannelses- og jobmuligheder – fokus på differentieret jobplan – Motivationsarbejde – Netværksunderstøttende tilbud – Tidslinje – Håndtering af gæld 		

CASESTUDIER

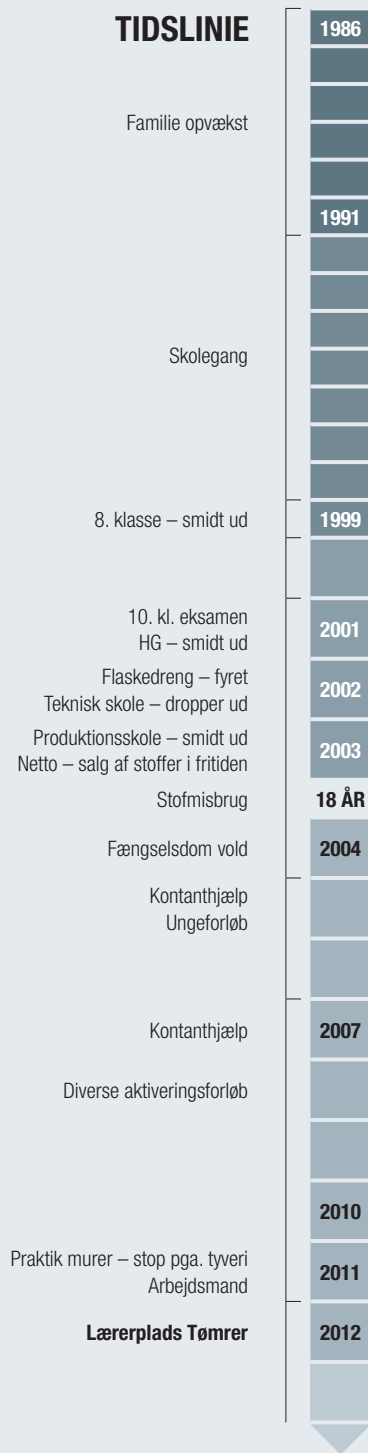
De Unge

- Fra kold tyrker til en læreplads som tømrer
- McDonald's var det helt rigtige match for mig
- Nicolai har sænket paraderne
- Jeg vil gerne være et godt forbillede for min datter
- Nu kommer huen i hus
- Et lyttende øre gjorde en forskel for Jannick

De Professionelle

- Succesoplevelser i træningslokalet giver selvværd
- Det gode liv er søvn, kost og motion
- Lydhørhed gør det nemmere at ramme rigtigt

TIDSLINIE

PERSONDATA

Køn: Mand
Alder: 26 år
Børn: Datter, 4 år
Civilstand: Enlig

CV

- 2001 10. klassetrin
- 2001 HG, smides ud pga. fravær
- 2002 Flaskedreng, fyres pga. fravær
- 2002 Teknisk skole, dropper ud pga. fravær/hashmisbrug
- 2003 Produktionsskole, smidt ud pga. slagsmål
- 2003 Netto, 1 år. Sælger stoffer sideløbende

BAGGRUND

- Vokset op med mor, far og tvillingebror
- Diverse skoleskift grundet mobning af bror
- Smides ud af 8. klasse
- Gennemfører 10. klassetrin, men herefter svært ved at fastholde uddannelses- og jobforløb grundet fravær, alkohol, vold og stofmisbrug.
- Fængselsdom som 18 årig for vold.

LEDIGHEDSHISTORIK

2007-2011

- Kontanthjælp i perioden 2007 – 2011
- Deltaget i diverse aktiveringsforløb
- Kontanthjælp stoppet i diverse kortere perioder pga. job
- Deltaget i diverse praktikforløb, ikke gennemført grundet fravær / udeblivelse

2011

- Marselisborg ungeforløb, maj – august
- Praktikplads som murer, tilbudt lærlingeplads
- Opsiges pga. tyveri af cykel i arbejdstiden
- Ansættelse som arbejdsmand med mulighed for lærerplads som tømrer

Hash, stoffer og kriminalitet har været faste ingredienser i Michael Klüwers ungdomsliv. Nu har han, som 26-årig, lagt hashpiben på hylden og står på tærsklen til en lysere fremtid og en læreplads som tømrer.

”Jeg kan lidt af det hele og kan godt lide at lave noget med hænderne.” Sådan lyder det glad fra 26-årige Michael Klüwer om tømrerarbejdet, da han har lagt skruemaskinen til side, og har installeret sig i arbejdspladsens skurvogn. Det er hans sidste dag i jobpraktik hos ’Hustømmerne’ i Lille Skensved på Sjælland, og praktikken er gået så godt, at han er blevet ansat med henblik på at få en læreplads, når der er ordrer nok. Et job og en læreplads der falder på det rigtige sted på det rigtige tidspunkt.

”Det er et skridt på vejen til at få endnu mere styr på mit liv,” konstaterer Michael Klüwer.

Og det har der været brug for, at få styr på livet. Efter at have afsluttet 10. klasse, begyndte Michael Klüwer på Handelsskolen, men blev smidt ud efter et halvt år på grund af fravær. Så røg han på produktionsskole, men udviklede her et hashmisbrug.

”Jeg røg alt for meget hash, og min verden gik fuldstændig i stå. Jeg kom op at slås med en og fik to måneder i spjældet,” fortæller Michael Klüwer om dengang. Han startede en uddannelse som murer, men fik ikke læreplads. I stedet fandt han arbejde i et supermarked, men stoppede og kom tilbage på en produktionsskole. Og røg i det samme hul som sidst med hash og stoffer.

”De næste to og et halvt år gik mere eller mindre med at feste og tage stoffer. Jeg levede af at sælge stoffer for rockerne. Og havde penge nok til, at

UDBYTTE

- Lærerplads som tømrer
- Tro og håb for fremtiden. Motiveret og tager ansvar for eget liv
- Øget selvværd opnået gennem små succesoplevelser under holdforløb og virksomhedsforløb

HVAD VIRKEDE?

- Vedholdende og håndholdt indsats fra ungekonsulent
- Indsats fastholdt trods afvigende adfærd
- Individuelle samtaler
- Deltagelse på unge holdforløb: møder andre unge i samme situation
- Får støtte til at bryde dysfunktionelt mønster
- Tæt opfølgning under praktik- og jobforløb

Fra kold tyrker til en læreplads som tømrer

”jeg havde min egen lejlighed,” fortæller Michael.

Jeg levede i en boble

Han fik kæreste og barn som 21-årig, og det betød, at de hårde stoffer blev lagt på hylden. Kæresten og barnet flyttede imidlertid efter nogle måneder, og de næste par år pendlede han mellem kontanthjælp og forskellige jobs uden noget rykkede for alvor. I maj måned 2011 blev han af Holbæk Kommune henvist til Marselisborg, og her mødte han ungekonsulenten Søren Helbæk.

”Vi har haft mange lange samtaler, hvor vi har talt om min fortid og fået placeret ting på de rette hylder. Jeg har ikke åbnet mig så meget før overfor mine forældre, psykologer og kæresten. Jeg har været lidt ligeglad med min tilværelse og levet i min egen lille boble,” siger Michael, der fortsætter: ”Søren har fået mig til at åbne øjnene for, at man skal yde en indsats for at få noget den anden vej. Han har mange personlige kompetencer, der gør, at han forstår mig og kan sætte sig ind i min situation.”

Ifølge Søren Helbæk er Michaels største barriere for at komme videre med sit liv, at han har svært ved at slippe det gamle miljø, småkriminaliteten, hashen og vennerne. Og så havde han vænnet sig til at leve på kontanthjælp, eller som Michael formulerer det:

”Jeg er luddoven af natur, og det har været fint nok at sidde og ryge og så kommer pengene fra kommunen.”

Fik en chance til

I forbindelse med samtalerne med Søren, tog Michael en kold tyrker fra hashen og begyndte samtidig at træne intenst, og det kompenserede for trængen til at ryge. Efter et afklaringsforløb har Søren fundet en praktikplads hos en murer. Michael var glad, Søren var glad og arbejdsgiveren så glad, at han ville tilbyde Michael en læreplads. Men dagen før Michael skulle skrive under på kontrakten, stjal han en cykel ude hos en af murerens kunder. ”Jeg fandt ud af, at den var 50.000 kroner værd, og kunne ikke lade være. Efterfølgende har jeg ærgret mig gul og grøn over det. Det var første gang i

mit liv, jeg havde fået tilbudt et job på baggrund af min indsats,” siger Michael. Rapsriet betød, at Søren egentlig skulle stoppe Michaels sag. Imidlertid besluttede Søren sig for at give Michael endnu en chance.

”Michael har haft brug for at få endnu en chance, selv om han havde dummet sig. Ellers havde han været slået tilbage til start,” siger Søren om beslutningen, der førte til endnu en praktik hos ’Hustømmerne’. En praktik der altså nu medfører endnu et jobtilbud i form af en læreplads. ”Jeg har lært af mine fejl. Der er ingen grund til at dvæle ved fortiden, jeg skal fremad,” siger Michael Klüwer.

TIDSLINIE

Familie opvækst

3 skoleskift
9. & 10. klasse
Afgangseksamen

Produktionsskole,
Teaterlinjen – droppet ud,
Introlinjen – droppet ud

Tilkaldevikar børnehave
Produktionsskole,
Køkkenlinjen – droppet ud

Kontanthjælp
Aktivering & praktik
Marselisborg ungeforløb

Praktik, Bauhaus
stoppet pga. fravær
Praktik McDonald

Løntilskud McDonald
Ordinært job, McDonald

1991

PERSONDATA

Køn: Kvinde
Alder: 20 år
Børn: -
Civilstand: Samboende

1997

CV

- 2005-07 9. – 10. klasse, efterskole
- 2007-08 Produktionsskole, teaterlinjen – droppet ud, Produktionsskole, Introlinjen – droppet ud
- 2009 Tilkaldevikar børnehave, 4 mdr. Produktionsskole, Køkkenlinjen – droppet ud
- 2011 Praktik som dekoratør, Bauhaus
- 2011 Praktik, McDonald, 2 måneder
- 2012 Ordinært job, McDonald

2007

BAGGRUND

- Normal familie opvækst. 3 skoleskift i folkeskole
- Afsluttet 9. og 10. klasses afgangseksamen på efterskole
- Forsøgt at påbegynde uddannelse af 3 gange, der ikke er lykkedes at gennemføre
- Mistet troen på en uddannelse
- Højt fravær under aktiverings- og praktikforløb
- Manglede motivation og mål for fremtiden

2008

2009

18 ÅR

2010

LEDIGHEDSHISTORIK

2010

- Kontanthjælp
- Aktiveringsprojekt
- Praktik, butik / blomsterbinder
- Aktiveringsprojekt
- Marselisborg ungeforløb

2012

2011

- Praktik børnehave
- Motivations- & afklaring ift. uddannelse & job
- Praktik, stoppet pga. fravær
- Progressionsforløb
- Praktik McDonald

Sådan siger 20-årige Amalie Jørgensen, der til at starte med havde svært ved at klare det høje arbejdstempo hos burgergiganten i Holbæk, men nu nyder at være at ude af systemet og tjene sine penge selv.

McDonald's-skiltet spejler sig i vinduet på ungekonsulent Heidi Chytræus kontor i Holbæk. Her har hun haft 20-årige Amalie Jørgensen inde til samtaler om, hvad fremtiden skulle bringe for den unge pige, der indtil for ganske nylig ikke var i uddannelse eller i job. Nu står hun bag disken og i drive-in'en på fastfoodkæden McDonald's på den anden side af gaden, og her betjener hun sultne holbækborgere i et ungt miljø og i et højt tempo. "Det er sjovt, men hårdt," siger Amalie Jørgensen, om de vagter hun de sidste tre måneder har taget på burgergiganten som led i en praktik, og som i midten af januar blev til en fastansættelse på tredive timer om ugen. "Enten møder jeg klokken 17.00 eller klokken 8.15, men det er okay, for jeg kan gå lige herved."

Praktikker var afklarende

Bortset fra tre måneder som tilkaldevikar i en børnehave er jobbet på McDonald's Amalie Jørgensens første. Hun har derfor skullet vænne sig til tempoet, som chefen nu roser hende for. Det var til gengæld let for hende at vænne sig til de penge, hun selv tjener frem for den lave kontanthjælpsydelse, hun har været på siden januar 2010. "Det bedste ved det hele er, at jeg nu er ude af systemet," siger Amalie Jørgensen selv, og det glæder også ungekonsulenten fra Marselisborg, Heidi Chytræus, der har haft kontakt med Amalie Jørgensen siden sommeren 2011.

UDBYTTE

- Ordinært job med mulighed for karriereudvikling
- Øget selvværd og motivation

HVAD VIRKEDE?

- Personligt samtaleforløb: Støtte og vejledning
- Holdforløb: Netværk samt mødt andre unge i samme situation
- Crossfit træning samt kost- & livstilsundervisning
- Sikre Amalie succesoplevelser via træning, undervisning og praktikforløb
- Karrieremuligheder via job hos McDonald's.

”McDonald’s var det helt rigtige match for mig”

”Amalie har egentlig været tilknyttet os siden august 2010 og været ude i flere virksomhedspraktikker, inden vi fandt det rigtige match,” fortæller ungekonsulenten, der i første omgang ikke kunne forstå, at den flotte rødhårede pige overhovedet var havnet der. ”Amalie er meget smilende, og hun er god til det sociale, så hun har en masse at byde på,” siger Heidi Chytræus. Efter nogle samtaler stod det klart, at Amalie Jørgensen først og fremmest var forvirret. ”Hun vidste ikke, hvad hun ville, og talte både om at blive skuespiller og dekoratør,” husker Heidi Chytræus, ”og så havde hun alt for mange sygedage.”

Men i stedet for at dømme Amalie Jørgensens forskellige drømme og ønsker ude på forhånd, lod ungekonsulenten hende følge dem.

”Amalie var for eksempel ude i praktik som skilte dekoratør i Bauhaus og fandt ud af, at det overhovedet ikke var noget for hende,” siger Heidi Chytræus og betegner det som en succes, når en praktik har været afklarende på den ene eller den anden måde. Praktikken på McDonald’s har på alle

måder været en succes, og det skyldes måske, at Amalie Jørgensens selvtillid var blevet bygget op gennem samtaler med ungekonsulenten og et seks ugers holdforløb med andre unge, hvor det viste sig, at Amalie Jørgensen var rigtig god til det med at indgå i en social sammenhæng. Derfor passer hun godt ind i en servicevirksomhed som McDonald’s, mener Heidi Chytræus.

Holdt fokus på kompetencer

”Vi har holdt fokus på den Amalie, der har en masse kompetencer, selvom vi selvfølgelig også har talt om nederlagene,” siger Heidi Chytræus.

Og nederlag har der været i løbet af Amalie Jørgensens unge liv.

”Jeg gik på et tidspunkt på noget, der hed Akademiet for Utæmmet Kreativitet på Islands Brygge i København, men da jeg boede hos mine forældre i Dianalund, skulle jeg op klokken 4.30 om natten for at være på skolen klokken ni,” siger hun og lader forstå, at det arrangement ikke holdt i længden, selvom hun egentligt var glad for de kreative fag, især dramatismerne.

At være skuespiller har altid været

hendes drøm, men som levevej ved hun godt, at det er urealistisk.

”Men jeg skal have en anden uddannelse at falde tilbage på, Jeg ved bare ikke, hvad det skal være,” siger hun, og fortæller om det HF-forløb, hun droppede ud af, fordi det var for uoverskueligt og produktionsskolen i Tølløse, der heller ikke lige var sagen.

Vil læse videre

Nu ser Amalie Jørgensen anderledes lyst på fremtiden, men hun har ikke travlt. Lige nu er det godt at kunne hæve en fast månedsløn og få ros for sit arbejde, alt imens hun tænker over, hvad hun på sigt vil studere.

”Måske skal jeg være laborant, og jeg skal helt sikkert have et hus og nogle børn,” siger Amalie Jørgensen, og den drøm følger Heidi Chytræus fra sit kontor over for McDonald’s. For selvom Amalie Jørgensen officielt er ude af systemet, har Heidi Chytræus ingen planer om at slippe hende helt.

”Amalie skal vide, at jeg er her, og jeg kigger over på den anden side af vejen og hører, hvordan det går,” siger hun.

TIDSLINIE

PERSONDATA

Køn: Mand
Alder: 22 år
Børn: -
Civilstand: Enlig

CV

- 2005 10. klasse
- 2006 Teknisk Skole, droppede ud.
- 2007 EUC, droppede ud.
- 2008 Teknisk Skole, droppede ud.
- 2008-10 Produktionsskole
- 2012 Teknisk Skole, skilte-teknikker

BAGGRUND

- Mange skift i opvækst. Borderline personlighedsforstyrrelse. Opfarende og aggressiv. Stoler ikke på nogen. Oplever at ingen vil ham det godt
- Bor hjemme hos moder. Ringe netværk. Er ikke meget ude og kan derfor spare op af kontanthjælp, der i perioder stoppes grundet Nicolais opsparing. I disse perioder stopper indsatsen, der følger / er afhængig af forsørgelse

LEDIGHEDSHISTORIK

2010

- Kontanthjælp
- Diverse aktiveringsforløb
- Praktik, chaufførmedhjælper

2011

- Marselisborg ungeforløb
- Snusepraktik
- Crossfit, personligt udviklingsforløb

”Jeg er ikke sur på dig, jeg stoler bare ikke på nogen, fordi jeg altid er blevet taget ved næsen,” lød det fra Nicolai Rolsted, da han mødte ungekonsulenten Søren Helbæk. Langsomt begyndte Nicolai dog at åbne sig. Så meget, at han fik mod på at begynde en uddannelse som skilte-tekniker.

Da ungekonsulent Søren Helbæk mødte den nu 22-årige Nicolai Rolsted første gang, sad han i et hjørne med sorte øjne, hættten trukket op om ørerne og armene over kors. Efter holdseancen trak Søren ham til side. ”Jeg vil gerne have, at du tager hættten af, når du er sammen med mig. Det virker negativt på mig og påvirker de andre, der er her,” sagde Søren, der efterfølgende lagde mærke til, at Nicolai knyttede næven, sidrede en anelse og fik helt røde kinder.

Diagnosen var en lettelse

Der skete ikke mere, men ganske rigtig blev Nicolai vred. Dels fordi han har en diagnose, borderline personlighedsforstyrrelse, der gør, at han farer let op og bliver aggressiv. Dels fordi han var træt af at blive kastet rundt i systemet, og Søren hos Marselisborg var endnu en instans. Op igennem barndommen har Nicolai oplevet mange skift. Han er flyttet, han har skiftet skole, og det var aldrig nogen god oplevelse uanset, hvor han kom hen. Nicolai passede ikke ind, og skolerne havde svært ved at rumme hans temperament.

”Personer går mig på til tider,” som han formulerer det, og Nicolai har startet det ene forløb efter det andet, uden noget rigtig har fået ham videre.

UDBYTTE

- Påbegyndt ordinær uddannelse
- Mestringsstrategier ift. psykisk lidelse og relationer.

HVAD VIRKEDE?

- Opbygning af tryghed og gensidig respekt
- Individuelle samtaler under motion o.lign.
- Vedholdende og støttende indsats
- Uddannelsesvejledning, snusepraktik

Nicolai har sænket paraderne

Det var en lettelse for Nicolai at få en diagnose i teenageårene. ”Det var rart at få at vide, at der var en grund til, at jeg reagerede som jeg gjorde og ikke kunne være som alle andre i samfundet,” siger Nicolai. Når temperamenteret koger over, smadrer han ting, hvilket betyder, at begge næver er broderet med store ar, og fingrene er skæve.

Hætten blev på

Temperamentet er aldrig løbet løbsk overfor Søren, men Nicolai tog aldrig hætten af under Marselisborgs holdforløb. For at finde en anden indgang til Nicolai, trak ungekonsulenten ham med ud at løbe og til træning i form af CrossFit. Her begyndte Nicolai at åbne sig.

”Jeg er ikke sur på dig. Jeg stoler bare ikke på nogen, fordi jeg altid er blevet taget i røven,” bekendtgjorde Nicolai, men det fik ikke Søren til at bakke ud. De to begyndte mange lange snakke om Nicolais ønsker for fremtiden. Han drømmer om at blive brandmand, så Søren tog Nicolai med på en brandstation for en dag.

Fik netværk til CrossFit

Kort tid efter stoppede Nicolais sag, da han havde opsparret for meget formue til, at han måtte modtage konstanthjælp – Nicolai boede hjemme,

havde intet netværk, et sparsomt socialt liv og brugte derfor ikke mange penge. Imidlertid fik han lov til at blive ved til CrossFit to gange om ugen og bibeholdt derfor kontakten til Søren og de andre unge. ”Gennem motion har han fået nogle af sine aggressioner ud. Og så er der noget socialt i det, fordi han ikke

rigtig har et netværk. Til CrossFit har han fået et netværk og er blevet beskyttende overfor nogle af de andre,” siger Søren Helbæk.

De små sociale succesoplevelser har givet Nicolai mod på at søge ind på teknisk skole som skiltetekniker. ”Jeg glæder mig,” siger Nicolai. ”Jeg glæder mig til at prøve noget nyt.”

TIDSLINIE

PERSONDATA

Køn: Kvinde
Alder: 23 år
Børn: Datter, 2 år
Civilstand: Enlig

CV

- 2004-06 Ungarbejder, butik
- 2005 9. klasse
- 2006 SOSU, grundforløb
- 2007 Vikar, hjemmeplejen
- 2007-08 Netto, 1. assistent
- 2012 SOSU, uddannelsesstart april 2012

BAGGRUND

- Enlig mor med datter på 2 år
- Spinkelt netværk
- Problemer med pasning af datter
- Uddannelsesegnet, men skoletræt / manglende motivation
- Løbende udeblivelser grundet datter og skulderproblemer

LEDIGHEDSHISTORIK

2009

- Kontanthjælp
- Diverse aktiveringsprojekter

2009-10

- Barsel

2010

- Kontanthjælp
- Praktik, parthøres grundet udeblivelse

2010

- Kontanthjælp
- Aktiveringsprojekt

2010

- Marselisborg ungeforløb

2011

- Praktik, butik
- Sygemeldt, skulderproblemer
- Praktik, butik, stoppes pga. skulderproblemer
- Afklaring og optræning
- Uddannelsesvejledning

Som enlig mor med en dårlig skulder havde Mia Sørensen svært ved at forestille sig et liv som SOSU-hjælper. Men under samtalerne med sin ungekonsulent var det alligevel plejearbejdet, Mia kredsede om. Derfor kom hun i praktik på et plejecenter, og nu er hun klar til SOSU-uddannelsen.

Hver morgen dufter køkkenet på plejecentret i Jyderup af friskbrygget kaffe og morgenbrød. Mia Sørensen smører ostemadder og anretter dem på morgenmadsbakker uden snerten af sure miner.

Før i tiden skulle der ikke meget til, før hun meldte sig syg. Men ikke en eneste gang i løbet af de sidste tre måneder, hvor hun har været i praktik i centeret, har hun overvejet at blive en ekstra time hjemme i sengen. Praktikken har nemlig vist hende, at hun med de rette hjælpemidler sagtens kan hjælpe de ældre, på trods af en dårlig skulder. Der er heller ingen grund til bekymring for om hun kan få tid til at aflevere og hente sin datter fra vuggestuen. For på de rigtige vilkår med dagvagter har det vist sig, at arbejdet som SOSU-hjælper ikke er noget problem.

”Jeg forestillede mig, at jeg som enlig mor og med en dårlig skulder ikke kunne klare jobbet, men nu ved jeg, at det kan jeg. Det er dejligt at være sammen med de ældre og hjælpe andre. Jeg elsker det,” siger Mia. Derfor har hun nu søgt ind på uddannelsen til SOSU-hjælper og krydser fingre for, at hun kommer ind. ”Jeg vil virkelig gerne have mig en uddannelse og være et godt forbillede for min datter” siger hun. Samme overbevisning har ikke præget de sidste mange år af den 23-årige kvindes liv. Mia har

UDBYTTE

- Motiveret for at få en uddannelse
- Opstart på ordinær uddannelse

HVAD VIRKEDE?

- Holdforløb: Afklarings- og motivationsforløb
- Uddannelsesvejledning, fastlæggelse af realistisk plan
- Afklarende praktikker: realisme ift. valg af uddannelse

”Jeg vil gerne være et godt forbillede for min datter”

haft mange forskellige job og har sågar taget grundforløbet på SOSU-uddannelsen.

”Men dengang var jeg slet ikke motiveret for det”, siger hun. Efter folkeskolen var hun skoletræt og ville til storbyen. Her fik hun arbejde i en døgnNetto med udsigt til forfremmelse, hvis altså ikke der var kommet en ny chef, som Mia ikke fungerede med, og hun blev fyret. Næste job var som hjemmehjælper, men nu var livet med venner i København ikke længere sjovt, så hun drog hjem til sine forældre i Mørkøv, levede af deres penge i nogle måneder indtil Mia som 20-årig opdagede, at hun var gravid. Mia havde ingen ide om, hvad hun ville i forhold til arbejde og uddannelse, men hun var sikker på, at hun ville have barnet, også selvom hun ikke længere var kæreste med barnets far. Og fra da af røg hun ind i det kontanthjælps-system, hun siden har drømt om at komme væk fra.

Frygtede endnu et nyteløst forløb

I de to år Mia har været på kontanthjælp, er hun blevet sendt ud i flere forskellige jobpraktikker uden succes. For det første fordi det, ifølge Mia, ikke var steder, hun selv havde ønsket at afprøve, og for det andet fordi hun ofte er blevet forhindret i at møde op på grund af datteren, der har været

syg, eller hun ikke har kunnet nå at hente hende.

”Faktisk har jeg altid gerne villet være SOSU-hjælper, og jeg har tit snakket om det, men der var der aldrig nogen, der tog det alvorligt, og det gjorde jeg måske heller ikke selv på grund af min skulder, og fordi jeg jo er enlig mor”, forklarer Mia, der på grund af klemte nervebaner ikke tåler tunge løft. Men en dag modtager Mia et brev fra kommunen, hvori der står, at hun skal møde op på Marselisborg. Da Mia Sørensen blev henvist til Marselisborg, frygtede hun endnu et nyteløst forløb. Både Mia og ungekonsulent Heidi Chytræus var uafklarede med hensyn til Mias ønsker for fremtiden.

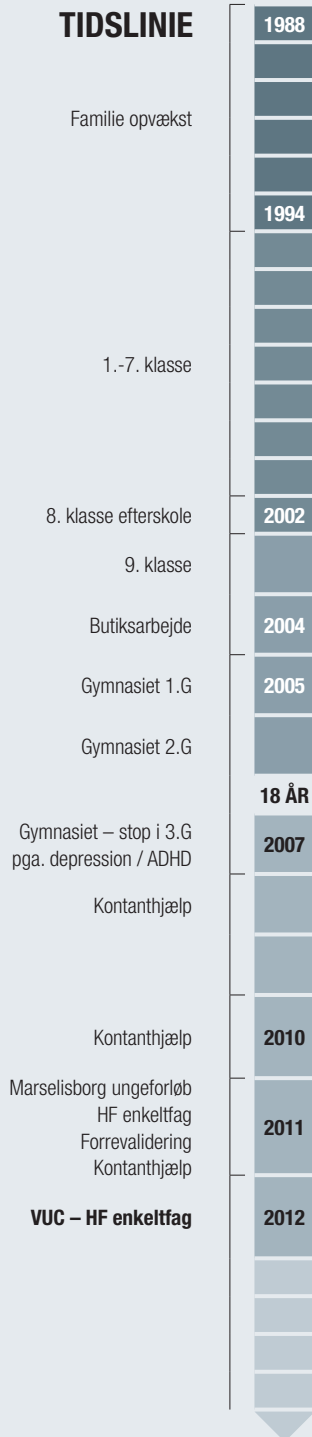
Derfor forsøgte Heidi Chytræus at finde den rigtige jobprøvning, der både tog hensyn til Mias begrænsninger med skulder og barn, og som kunne få Mia ud af den isolerede tilværelse hjemme i lejligheden i Jyderup. Det blev til en praktik i Netto, men det duede ikke med skulderen.

Dernæst kom Mia på kontor med stillesiddende arbejde, men noget så kedsommeligt havde hun aldrig prøvet før. Mia deltog også i et afklaringsforløb på Marselisborg, og her begyndte drømmen om SOSU-uddannelsen igen at rumstere.

”Mia havde snakket om lidt af hvert. Først ville hun arbejde, så ville hun have uddannelse uden rigtig at være motiveret. Men hun blev ved med at vende tilbage til plejearbejdet, så vi besluttede, at hun måtte prøve det på trods af skulderen. Og det har heldigvis afklaret Mia så meget, at hun nu er motiveret til uddannelsen” fortæller Heidi Chytræus, der ser lyst på Mias fremtid. Hun er overbevist om, at Mias evner og stædighed sagtens kan få hende igennem uddannelsen. Og at skulderen med de rigtige løfteteknikker og hjælpemidler ikke vil volde problemer. Og Mia selv er også ved godt mod. ”Arbejdet med de ældre giver mig rigtig meget. Så nu vil jeg have den uddannelse og komme ud af kontanthjælpsystemet,” siger hun.

TIDSLINIE

PERSONDATA

Køn: Kvinde
Alder: 23 år
Børn: -
Civilstand: Enlig

CV

- 2002 8. klasse efterskole
- 2003 9. klasse
- 2004 Butiksarbejde ½ år
- 2005-7 Gymnasiet, stoppet 3. år pga. depression / ADHD
- 2012 VUC – HF enkeltfag

BAGGRUND

- Stabil opvækst frem til 9. klasse. I perioden herefter får Nadia stillet diagnosen ADHD og har vanskeligt ved at følge undervisning og aktiveringstilbud grundet hendes psykiske tilstand

LEDIGHEDSHISTORIK

- **2008**
Kontanthjælp
Forrevalidering, HF enkeltfag
- **2010-11**
Kontanthjælp, partshøres ofte grundet udeblivelser
Diverse aktiveringsforløb
- **2011**
Marselisborg ungeforløb
Praktik, hjælpelærer (Lektiehjælp)
4.-6. klassetrin
Forrevalidering, HF enkeltfag
- **2012**
SU, Ordinær uddannelse

Hun gik i 3.g og havde sin studentereksamen inden for rækkevidde. Men nogle måneder inde i skoleåret, fik Nadia Andersen diagnosen ADHD, og med den fulgte en depression. Først nu, fire år senere, er Nadia atter klar til at gå målrettet efter at få huen i hus.

Lyden af knallerter, bilmotorer og stemmer fra gaden. Den slags støj hører med til livet i den lille studieej- lighed midt i Holbæk, hvor 23-årige Nadia Andersen bor. Hun kan indimellem længes efter roen på den lille ø, Orø, hvor hun er vokset op. Men der skal meget mere end støj til at slå Nadia ud, for hun har fået overskud. Overskud til at komme ud af sengen om morgenen, åbne rudekuperter og i det hele taget have styr på sit liv. Faktisk går det så godt, at Nadia nu er i gang med at fuldføre sin drøm. ”Jeg har altid gerne villet gøre min studentereksamen færdig og få mig en uddannelse,” siger hun.

Kunne ikke overskue dagligdagen

Det har ellers ikke ligget lige for, at Nadia skulle tilbage på skolebænken. For fire år siden, midt i 3.g, fik hun diagnosen ADHD. Og fik dermed også forklaringen på, hvorfor hun blev så hurtigt stresset og ofte havde urime- lig svært ved bare at komme ud af døren. Hun blev sådan set ikke over- rasket over diagnosen, for også hendes far og bror har lignende diagnoser. Al- ligevel blev hun voldsomt ked af ikke bare at være som alle andre, og hun udviklede en depression. Hun blev i sengen det meste af dagen, kunne ikke overskue selv de mindste udfordringer i dagligdagen og var ude af stand til at aflevere gymnasiets obligatoriske op-

UDBYTTE

- Tilbage til ordinær uddannelse
- Tilegnelse af mestringsstrategier ift. hver- dagen og uddannelse
- At følge og fastholde sine mål

HVAD VIRKEDE?

- Tæt samarbejde mellem ungekonsulent og mentor fra socialpsykiatrien
- Støtte ift. styring af økonomi og til at strukturere hverdagen
- Fokus på Nadias ressourcer samt aner- kendelse af og støtte til at nå mål
- Fysisk træning, kost og livsstilsvejledning

Nu kommer huen i hus

gaver. Derfor måtte Nadia vinke farvel til gymnasiet, og det blev startskuddet til fire år i kontanthjælpssystemet. Hun blev sendt på alt fra AOF-kurser og produktionsskole til et aktiveringsprojekt med fokus på motion. For bare at nævne nogle. Men uanset, hvor Nadia blev sendt hen, formåede det ikke at vække andet end ærgrelse, fordi hun, trods den rette ADHD-medicin, alligevel ikke formåede at komme af sted om morgenen. Set i bakspejlet følte hun sig ganske enkelt ikke klar, forklarer hun.

”Men jeg har hele tiden vidst, at jeg ville have min studentereksamen, men det var der aldrig rigtig nogen, der lyttede til” fortæller Nadia. ”I stedet har jeg fået at vide, at min drøm om at færdiggøre min studentereksamen er urealistisk”, siger hun.

Lige indtil den dag hun troppede op på Marselisborg, ”fordi kommunen ikke anede, hvad de skulle stille op med mig,” som hun formulerer det. Heidi Chytræus er Nadias ungekonsulent på Marselisborg, og hun husker tydeligt, hvordan Nadia første dag højt og tydeligt sagde, at hendes drøm var at få sin studentereksamen. ”Det

var som om hun afprøvede os”, siger Heidi, der straks svarede på Nadias ønske ved at udfordre hende: ”Hvordan gennemfører vi så det?,” spurgte Heidi Chytræus, og den tilgang har hun holdt fast i lige siden.

Følte sig værdsat

Det er nu et halvt år siden, Nadia første gang satte sine fødder hos Marselisborg. Hun har gennemført et seks ugers afklaringsforløb med en gruppe andre unge, og hun har været i praktik som lektiehjælp på en kommuneskole. Begge forløb har fungeret som en øjenåbner for både Heidi og Nadia. Heidi har set, hvordan Nadia i gruppearbejde har taget styringen og leveret det ene fremragende mundtlige oplæg efter det andet. Hun er blevet forsikret om, at Nadias hoved er skruet så godt sammen, at hun med støtte, på trods af ADHD'en, sagtens kan gennemføre sin drøm om at blive student. Nadia har på sin side oplevet at glæde sig til de konstruktive og lærerige dage med gruppearbejdet. Hun har set, at hun har noget at byde ind med.

Og hun ved nu, hvad det vil sige at

føle sig voksen og værdsat i sit arbejde som lektiehjælper på skolen. ”Det var virkelig herligt at være der, og jeg har aldrig glædet mig så meget til at skulle af sted om morgenen, som da jeg var på skolen”, fortæller hun.

Frygter for psyken

Alt det har ført til, at det for Nadia nu handler om at få den studentereksamen i hus, som hun har drømt om i så mange år. Nadia ved, at hun kan, men hun frygter stadig, at psyken skranter, og at hun må droppe ud igen. Sammen med Heidi har Nadia derfor tilrettelagt et forløb, hvor hun tager et enkelt fag af gangen over en længere periode, så Nadia ikke oplever, at det igen bliver for uoverskueligt.

”Jeg har haft en del nederlag, så nu tager jeg virkelig en dag af gangen. Men for en gangs skyld føler jeg mig klar til at blive den første student i min familie”, siger hun. Og når huen er i hus, ”så må jeg tage stilling til, hvad jeg så skal læse, jeg vil i hvert fald gerne læse videre”.

TIDSLINIE

Familie opvækst

Opvækst
2 forskellige plejefamilier
og 1 døgninstitution

Ude at sejle i et ½ år

Søfartsuddannelse

Søfartsassistent
Stopper pga. traumatisk
drukneulykke

Kontanthjælp
Produktionsskole
1. og 2. opstart

Kontanthjælp

Kontanthjælp
Produktionsskole
3. opstart

Marselisborg Ungeforløb
Praktik, Crossfit træning

**Opstart EUC,
Transport & Logistik**

1986

PERSONDATA

Køn: Mand
Alder: 25 år
Børn: -
Civilstand: Enlig

1992

CV

- 2004 1 årig søfartsuddannelse, Nyborg Søfartsskole
- 2004-07 Søfartsassistent. Stopper pga. traumatisk drukneulykke, hvor kollega drukner
- 2012 Opstart EUC, Transport & Logistik

1996

BAGGRUND

- 10. – 16. år:
Anbragt i 2 forskellige plejefamilier og 1 døgninstitution
- Som 14 årig ude at sejle i et ½ år
- Gennemfører søfartsuddannelse og får efterfølgende arbejder. Ryger ud af arbejdsmarkedet ifm. traumatisk oplevelse, da kollega drukner. Herefter følger 4 år, der er præget af skift mellem kontanthjælp og opstart på uddannelse

2000

2004

18 ÅR

LEDIGHEDSHISTORIK

- **2008**
Kontanthjælp, Produktionsskole – 1. opstart
Kontanthjælp, Produktionsskole – 2. opstart
- **2009-11**
Kontanthjælp, Produktionsskole – 3. opstart
Kontanthjælp
Aktivering
Praktik
Aktivering
Misbrugsprojekt
Fysisk træningsprojekt "Studio 82", 2 forløb
Quick Care
Mentorstøtte bevilleges
- **2011**
Marselisborg Ungeforløb
Praktik
Crossfit træning
Praktik
- **2012**
Påbegyndt uddannelse – tæt opfølgning

2007

2008

2009

2010

2011

2012

Jannick Hansen har gennem hele sin barndom og ungdom følt sig som en 'kastebold i systemet'. Hos Marselisborg oplevede han at blive lyttet til og fik gennem samtaler så meget selvværd, at han fik troen på at kunne gennemføre en uddannelse.

Jannick Hansen kiggede tavst ud af vinduet på turen til Kalundborg. Han var nervøs, meget nervøs. Langt om længe, efter de mange nederlag, var han besluttet på, at nu skulle det være slut. Slut med kontanthjælpen og kriminaliteten og en årelang følelse af at være en 'kastebold i systemet', som den 24-årige formulerer det. Derfor havde han søgt ind på transport- og logistikuddannelsen på EUC i Kalundborg, og han kom ind. Nu sad han her i bilen på vej til Kalundborg. Sammen med ungekonsulent Heidi Chytræus ville han besøge uddannelsen før studiestart, så han kunne forberede sig mentalt på sit nye liv. "Studievejlederen og kontaktlæreren var med til mødet, og de italesatte, at de har mange elever, der ligesom Jannick, har dårlige erfaringer med at gå i skole. De fortalte om eksamen, der foregår på skolen i grupper og med hjælp. Og de fortalte, at de unge starter hver dag med at spise morgenmad sammen og gå en tur," fortæller Heidi Chytræus om besøget på skolen. Et besøg, der gjorde, at Jannick kunne ånde lettet op. De kendte hans slags og tog tydeligvis højde for det i undervisningen.

Lavt selvværd og ADHD

Jannicks liv havde hidtil været præget af mange svigt og nederlag. Barndommen tilbragte han hos forskellige plejefamilier, han skiftede skole mange gange, uden at han for alvor fik fod på det sociale og faglige, og som ung

UDBYTTE

- Påbegyndt uddannelse
- Forbedret selvvind og forståelse af egen adfærd
- Fokus og tro på fremtiden

HVAD VIRKEDE?

- Håndholdt og kontinuitet i indsatsen
- Fast kontaktperson (ungekonsulent)
- Mestringsstrategier ift. udadreagerende adfærd
- Redskaber til at mestre temperament og sociale relationer
- Tæt opfølgning i form af individuelle samtaler

Et lyttende øre gjorde en forskel for Jannick

rodede Jannick sig ud i kriminalitet. Dertil kommer, at han lider af ADHD.

”Jannicks selvværd er meget lavt, desuden har han et meget stort temperament, der har været problematisk for ham gennem rigtig mange år. Alligevel er han imod alle odds kommet nogenlunde gennem både barndom og ungdom. Han kæmper med næb og klør for sig selv og har klaret det rigtig flot i forhold til, hvad han har været igennem,” fortæller Heidi Chytræus, der fik Jannick visiteret i maj måned 2011. Forinden havde den unge mand i næsten fire år cyklet rundt i det kommunale kontanthjælpssystem uden resultat.

”Mit liv har rent ud sagt været noget lort. Jeg har kunnet få lov til at gøre, hvad der passede mig, og det har nok også været grunden til, at jeg har begået kriminalitet. Ingen har stoppet mig,” fortæller Jannick.

Individuelle samtaler

Han begyndte med andre unge på et holdforløb, der havde det formål at

forberede dem mentalt på et liv med job eller uddannelse. Siden kom han i forskellige afklarende praktikker, der gav små succeser. Og sideløbende begyndte han en række individuelle samtaler med Heidi Chytræus, og disse samtaler skulle vise sig afgørende for, at Jannick er der, hvor han er i dag.

”Det har været rigtig godt for mig at møde Heidi,” siger Jannick, der fortsætter:

”Hun har altid tid og overskud til at snakke. Hvis jeg ser sur og indebrændt ud og har haft gang i noget, der ikke lige spiller, har hun sagt: ’Kom, lad os lige gå ind i rummet og snakke’. På den måde er jeg blevet lyttet til fremfor at blive kastet rundt til alt muligt.” Heidi Chytræus har fornemmet, at Jannick har haft brug for en at tale med, som han havde tillid til.

”Det med, at jeg har været til rådighed og lyttet, det har han ikke oplevet så meget af før i sit liv. Han har brugt mig som samtalepartner om alt muligt – også om alt muligt andet end job og uddannelse. Han har også testet mig og fortalt om, hvad han har lavet

i sin fortid. Men jeg har accepteret ham, som han var, og signaleret, at jeg var der for ham,” fortæller Heidi Chytræus.

Ungekonsulenten fik den unge mands selvværd til at vokse

”Heidi har altid sagt til mig, at jeg var bedre end alle andre sagde, jeg var. Nu er det min tur til at vise, hvad jeg kan klare, og jeg er glad for at have fået chancen for at bevise, hvad jeg kan,” fortæller Jannick, der vil bruge uddannelsen til at komme ud og køre lastbil. Med uddannelsen følger nemlig et almindeligt kørekort, et kørekort til truck og et til lastbil. For han har fået et nyt mål i tilværelsen, et mål der går ud på at gennemføre en uddannelse og siden komme i job. Det fortæller han glædesstrålende sin far over telefonen på køreturen hjem fra Kalundborg. Præstationspresset var efter besøget lettet, nu glædede han sig bare til at starte.

”Det er min chance for at komme videre i livet,” som han forklarede sin far.

SUCCESTOPLEVELSE I TRÆNINGSLOKALET GIVER SELVVÆRD

Vejen til bedre selvværd går gennem kroppen og fysisk træning. Derfor dyrker unge i holdforløb masser af motion for at give dem de succesoplevelser, der er afgørende for at få mod på job og uddannelse.

Da Brian mødte i træningslokalet den første gang, var han i så dårlig fysisk form, at han havde svært ved at sætte sig ned – det var simpelthen for hårdt for knæene. Derfor stod fysisk træning ikke øverst på Brians liste over attraktive aktiviteter.

'Jeg kan ikke', lød det fra Brian, da jeg mødte ham første gang. I stedet for at give op, tilpassede vi øvelsen, så Brian ved hjælp af elastikker fik lavet sin armhævning. Pludselig var en negativ oplevelse vendt til en positiv oplevelse," lyder det fra instruktør Bjarne Christensen fra CrossFit Holbæk.

Træningen understøtter andre tiltag

Dén ene armhævning var startskuddet til en lille kropslig revolution for Brian. Efter tre måneders træning to gange om ugen tager han armhævnin-ger, kan sætte og rejse sig ubesværet med og uden vægte, han sveder, sætter sig nye mål og når dem.

"Det menneske, der før var selvudslettende, har fået overskud til at hjælpe holdkammeraterne ved at komme

med opmuntrende tilråb," fortæller Bjarne Christensen, der træner de unge, der er i afklaringsforløb hos Marselisborg, to gange om ugen.

"Gennem træningen oplever de unge, at det giver kontant positiv afregning at tage ansvar for sig selv. Det er oplagt, at de tager den oplevelse med sig ud af træningslokalet," siger Bjarne Christensen, der understreger, at fysisk træning ikke er nogen universalopskrift på at få unge i job og uddannelse.

"Træningen kan ikke gøre det alene. Men den kan være underbyggende for de tiltag, Marselisborg sideløbende iværksætter omkring den unge," siger han.

Rå vægge – ingen spejle

De unges træning i Holbæk, der hedder CrossFit, foregår i en tidligere fabrikshal med rå betonvægge overmalet med graffiti. Der er hverken spejle eller fitnessmaskiner, og de unge får gennem forskellige øvelser på gulvet pulsen op, træner udholdenhed, hastighed, balance og smidighed med

forskellige remedier. Holdtræningen og fraværet af spejle er vigtige ingredienser for udbyttet af træningen.

"For et ungt menneske, der hverken har selvværd, job, uddannelse eller netværk er det ikke specielt motive-rende at komme ind i et fitnesscenter fyldt med spejle. Det, som var ment som en god hensigt, kan pludselig få den modsatte effekt og yderligere for-stærke og bekræfte det unge menneske i: 'Jeg kan ikke noget, hvor er det synd for mig!' De skal ind på et hold med ligesindede, ikke for at bekræfte hinanden i diverse dårlige oplevelser, men hvor de kan understøtte hinanden, hjælpe hinanden og spejle sig i hinanden. Det gør de til holdtræning," siger Bjarne og fortsætter:

"Der er også social træning i det. Når de stærke er færdige, siger de ikke: 'Se mig! Jeg er stærk og færdig før dig'. Vi forventer, at de i stedet tager ansvar for at hjælpe de mindre stærke igennem øvelserne ved tilråb som: 'Kom nu, bliv ved. Du kan godt'. Det er positivt for stemningen, at de trækker hinanden op."

Rustes fysisk til ansvar

Det er ikke sjældent, Bjarne Christensen oplever, at en af de unge deltagere er negativt indstillet over for træningen.

"Mange har oplevet så mange nederlag og skuffelser i mødet med systemet og er nærmest per automatik negative

over for nye tiltag. Men de skal rustes fysisk og psykisk til at tage ansvar for deres eget liv, og træning er et led i den plan. Min opgave er at forklare, hvorfor træning er vigtig. At gøre det klart, at det har sociale, mentale og fysiske konsekvenser at veje 137 kilo, når man er 21 år. At man risikerer at sidde i en stol som 25-årig, og ikke kan komme op ved egen hjælp. Det er ikke hensigtsmæssigt hverken fysisk eller psykisk,” siger Bjarne Christensen. Instruktøren har selv gennemgået to diskusprolaps, en skulderoperation og en knæoperation og ved derfor, hvad det vil sige at skulle kæmpe for at komme personligt på fode.

”Det er ikke så vigtigt, hvor mange

armbøjninger de kan tage. Det vigtigste er, at de investerer sig selv og gør en indsats,” siger Bjarne Christensen, der gennem træningen bliver fortrolig med nogle af de unge.

”Jeg ved, vi har fået i noget af det rigtige, når en begynder at møde 20 minutter før tid for at få en lille snak. Når et ungt menneske siger: ’Jeg syntes, du var verdens dumme skid. Jeg kunne ikke forholde mig til træningen. Men gider du hjælpe mig til at blive bedre?’” Så er min uge reddet. At se et menneske vokse fra apati og negativitet til at ville ændre på sin situation – det er noget af det smukkeste, man kan se,” slutter Bjarne Christensen.

FAKTA

CrossFit er et styrke- og konditionsprogram bygget op omkring konstant varierende funktionelle bevægelser, der udføres under relativ høj intensitet. Målet er at skabe ’den fuldkomne atlet’, der er et mix mellem gymnasten, vægtløfteren og sprinteren.

Crossfit bruger få maskiner til træningen, der hovedsageligt foregår med frie vægte, vægtstænger, kettlebells, ringe, armhævningsstativer, medicinbolde, sandsække, traktordæk og mukkertter.

Mange politieheder i USA og Canada bruger Crossfit som deres træningsprotokol. Desuden bruger US Navy Seals, US Army special forces og det Canadiske militær Crossfit som deres træningsprogram, ligesom Den Kongelige Livgarde herhjemme har indført træningsformen.

En fast døgnrytme og rigtig kost er alfa og omega for at kunne begå sig i et job eller på en uddannelse. Derfor lærer de unge i holdforløb om 'det gode liv' – med udgangspunkt i deres eget liv.

DET GODE LIV ER SØVN, KOST OG MOTION

Når Anja Revall underviser i 'det gode liv', er formålet at ændre de unges vaner. Mange af de unge, der er i holdforløb hos Marselisborg, sidder nemlig og spiller computer til langt ud på natten, spiser ujævnt og dårligt og sådan noget som motion – det er en by i Rusland.

"Mange af de unge har ikke haft faste rammer i hverdagen op igennem deres barndom. Så de har ikke et normalbillede af, hvorfor det er vigtigt at spise mad, få sovet og få frisk luft og motion," siger Anja Revall, der er ernæringskonsulent og personlig træner. Hun underviser de unge i 'det gode liv' nogle timer om ugen igennem de seks uger et holdforløb varer.

Hjælp til selvhjælp

"Forløbet skal få de unge til at reflektere over, hvad eksempelvis sund kost, motion og søvn gør ved dem. Deres fokus skal flyttes fra opfattelsen af, at 'det er andres skyld, at jeg er havnet her' til 'jeg ved, hvad jeg skal gøre for at få det godt med mig selv'," fortæller Anja Revall.

Mange af de unge har dårlige erfaringer med at blive undervist, og derfor tager Anja Revall udgangspunkt i de unges eget liv og forsøger at koble deres oplevelser og erfaringer med viden og teori. Det kan være om 'De 8 kostråd', om positiv psykologi eller om varedeklarationer.

"Hvis en har problemer med at styre sit temperament taler vi om, hvad blodsukkeret gør for ens humør. At et stort sukkerindtag gør en træt og manglende indtag af mad giver humørsvingninger, og hvordan det kan forebygges ved at spise flere små måltider uden for meget sukker. Altså prøver jeg at synliggøre reaktionsmønstre og give løsninger," siger Anja Revall.

Daglige rutiner

Evnen til at planlægge sin dag er afgørende for at kunne passe et job eller en uddannelse.

"Jeg forsøger at anskueliggøre, hvordan man skal indrette sin dag, når man har brug for 7-8 timers søvn og 5-6 måltider. Det kræver rutiner omkring hvornår og hvordan man går i seng. Det kræver rutiner omkring indkøb – hvor man køber ind og hvor meget. Det giver eksempelvis hverken kostmæssigt eller økonomisk mening at leve af drikkeyoghurter købt i kiosker," fortæller Anja Revall.

De unge får lektier for, og de består af hver dag at skrive to til tre ting ned, der er lykkedes for dem i løbet af dagen.

"De her unge har typisk ikke haft meget succes og har svært ved at indse, når de gør noget godt. Derfor skriver de små ting ned som: 'I dag fik jeg vasket op', 'Jeg mødte til tiden hos Marselisborg'. Det er ikke nok at

tænke og skrive det. Jeg beder dem også om at sige det højt for sig selv. De skal kunne mærke, de er lykkedes med noget," siger Anja Revall.

Små succeser er afgørende

Hver tirsdag, når undervisningen slutter, sætter de unge sig mål for, hvad de vil gøre for at gøre deres liv sundere og gladere i løbet af den næste uge.

"Det kan være, at de skal ringe til lægen, gå en tur hver dag, huske at gå i seng klokken 22. Måske er tilbagemeldingen: 'Jeg magtede ikke at fuldføre målet'. Så taler vi om, hvad der er et realistisk mål og giver redskaber til at gå efter det," siger hun og fortsætter: "Lærer de unge at sætte sig realistiske mål og nå dem, får de succesoplevelser, som de kan bygge videre på i et job eller på en uddannelse."

FAKTA

Det gode liv

- Formålet med kurset er at få de unge til at reflektere over, hvad sund kost, motion og søvn gør ved dem
- Undervisningen bliver relateret til deltagerens dagligdag
- Lektierne består i at få de unge til hver dag at skrive to ting ned, der er lykkedes for dem samt at hjælpe de unge til hver uge at sætte sig mål for et sundt tiltag i hverdagen.

”LYDHØRHHED GØR DET NEMMERE AT RAMME RIGTIGT”

Ungekonsulenter gør en dyd ud af at agere mere som rollemodeller og mindre som sagsbehandlere overfor de unge på kontanthjælp. Tillidsforholdet øger konsulenternes chance for at give den enkelte det afgørende skub i retning af uddannelses- og arbejdsmarkedet.

Unge langtidsledige, der bliver henvist til Marselisborg, har ofte mistet håbet. Håbet om, at det nogensinde vil lykkes at tage en uddannelse eller være i et job i længere tid ad gangen.

”Ofte har de været igennem et mangeårigt forløb bestående af en bred palette af kommunale indsatser, der har skullet hjælpe dem ud af passiv forsørgelse. Intet er lykkedes, og vi er endnu et tilbud. Derfor kommer de unge ofte med paraderne oppe,” fortæller ungekonsulent hos Marselisborg Søren Helbæk.

Imidlertid har Marselisborg rigtig god succes med på forholdsvis få måneder at give den enkelte unge et afgørende skub i retning af job og uddannelse.

”Vi spurgte 3-4 stykker, hvad vi gør anderledes end den indsats, de har mødt hidtil. De siger, vi lytter til dem og tager dem seriøst,” siger Søren Helbæk, og kollegaen Heidi Chytræus supplerer:

”Vi lytter til de unges tanker og ønsker og agerer derefter, og det indgyder tillid. Vi har stor grad af frihed til at prøve forskellige metoder af. Det

vigtige er ikke, om indsatsen passer ind i en bestemt kasse. Det vigtige er, at den er indrettet efter den enkeltes situation.”

”Vi ser bagom facaderne”

Konsulenterne hos Marselisborg er med andre ord dedikerede til at nå ind til det enkelte menneske for at kunne agere bedst muligt professionelt.

”Vi skal se bagom diagnoser, forspildte barndomme og hårde facader for at finde frem til, hvad den enkelte indeholder af ressourcer. Og så skal vi bygge videre på det,” siger Heidi Chytræus.

Når de unge henvises til Marselisborg, starter de typisk på et holdforløb med andre unge kontanthjælpsmodtagere. Forløbet varer tre dage om ugen i seks uger, hvor de unge bliver indført i uddannelsessystemet og adgangskrav samt arbejdslovgivningen – hvornår er det ok at have sygefravær eksempelvis. De unge starter også med at træne fitnessformen crossfit og bliver undervist i betydningen af kost, søvn og motion. Holdundervisningen suppleres med

mange individuelle samtaler, der går ud på at afklare den unges ønsker og kompetencer.

”Vi hjælper dem med at skrive et CV eller beder dem kigge rundt i netværket og finde fem virksomheder, der kunne være interessante at arbejde for. Eller tage en bunke kort med forskellige uddannelser med hjem og tænke over, hvad der fænger. Vi laver også en erhvervspsykologisk test. Men i første omgang handler det om at lære hinanden at kende,” fortæller Heidi Chytræus, der sætter sig selv i spil i forbindelse med både samtaler og undervisning.

”Jeg laver altid min egen tidslinje, der illustrerer mit arbejdsliv. Jeg har taget alle mulige spring og har som ung heller ikke været bevidst om, hvad jeg ville. Det fortæller jeg dem, så de får oplevelsen af – ’aha – hun har kunnet. Så kan jeg også.’ ”

Kender de unges miljø

Heidi Chytræus er uddannet socialpædagog og har arbejdet inden for socialpsykiatrien, før hun tog en kandidat-

grad i pædagogisk sociologi, mens Søren Helbæk er uddannet tømrer og har arbejdet som professionel soldat. ”Jeg kender de unges miljø, for jeg kommer selv fra noget lignende. Det fortæller jeg om, og det indgyder tillid. Samtidig viser jeg ved mit eget eksempel, at det aldrig er forgæves at uddanne sig,” siger Søren Helbæk.

Døren er altid åben

Langtfra al undervisning foregår i et klasselokale – tavleundervisning er for de unge ofte forbundet med nederlag. ”Mange dage starter vi med at gå en tur ved vandet. Når vi er ude af bygningens institutionelle rammer, er vi ligeværdige. Magtbalancen ændres, og det gør også noget ved relationen,” siger Heidi Chytræus, der sammen med Søren Helbæk går meget op i at signalere, at de vil gå igennem ild og vand for de unge.

”Hvis de ikke dukker op, ringer vi. Hvis vi ikke kan få fat i dem, tager vi hjem til dem. De er vant til, at sagsbehandlere, skoleinspektører og arbejdsgivere giver op, så derfor bliver

vi ved med at holde fast i dem uanset hvor meget, de spræller,” siger Heidi Chytræus, og Søren Helbæk supplerer: ”Vi gør meget ud af at sige, at de altid kan ringe og altid kan komme forbi. Ofte har de brug for hjælp til at forholde sig til breve fra det offentlige, eller private ting de lige vil vende. Og så er vi der.”

Virksomheder er tætte medspillere

Efter holdforløbet er næste skridt ofte en virksomhedspraktik, der skal hjælpe den unge på vej i afklaringsprocessen henimod, hvad han eller hun ønsker sig for sin fremtid.

”Når de er i praktikker, følger vi dem stadig tæt. Vi er ude i virksomheden til møder og skaber et tæt samarbejde mellem arbejdsgiveren og os,” siger Heidi Chytræus.

”De her unge har brug for en succesoplevelse, som giver dem mod på at starte en uddannelse eller finde et job. Og vi vil gøre alt for, at det sker,” slutter hun.

FAKTA

Ungeindsatsen: Når de unge henvises til Marselisborg, starter de typisk på et holdforløb med andre unge kontanthjælpsmodtagere.

Forløbet varer tre dage om ugen i seks uger, og her bliver de unge indført i uddannelsessystemet og adgangskrav samt arbejdslovgningen.

De unge starter også med at træne CrossFit og bliver undervist i betydningen af kost, søvn og motion.

Holdundervisningen suppleres med mange individuelle samtaler, der går ud på at afklare den unges ønsker og kompetencer.

Næste skridt er ofte en virksomhedspraktik, der skal hjælpe den unge på vej i afklaringsprocessen henimod uddannelse eller job.

I dette katalog samler vi erfaringerne og fremstiller viden og anbefalinger til ungeindsatsen på et politisk, strategisk og driftsmæssigt niveau.

Ungekatalogets formål er at:

- Fungere som redskab i planlægningen af den fremtidige nationale ungeindsats
- Blive anvendt i kommunerne og jobcentrenes konkrete udmøntning af lovgivningen og den politiske dagsorden, herunder udmøntning af de kommende reformer på beskæftigelsesområdet i 2012, bl.a. førtidspensionsreformen
- Sætte ord og billeder på hvilke karakteristika, udfordringer og muligheder, der gemmer sig blandt gruppen af ledige unge

Kataloget henvender sig til nationale politikere og beslutningstagere, til kommunale politikere og embedsmænd samt til ledere og praktikere i jobcentrene, hos anden aktør, i Ungdommens Uddannelsesvejledning, hos de faglige organisationer m.fl.

Vi håber kataloget vil inspirere til en sammenhængende og målrettet national og lokal indsats til en af de vigtigste udfordringer, vi står overfor de kommende år. Næmlig at hjælpe unge videre i uddannelse og efterfølgende beskæftigelse.

